TARİH VAKFI
MÜKERRERDİR
BAĞIŞÇI İZİNLİDİR
SATILABİLİR

TÜRKİYE
EKONOMİK VE TOPLUMSAL
TARİH VAKFI

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLEŞİN!

kitle

Yıl : 1 Sayı: 46
11 Şubat 1975

HAFTALIK SOSYALİST GAZETE

200 Kuruş. Salı günleri yayınlanır

Ekmeğimize göz dikenlere ergeç hesap soracağız

* EN TEMEL İHTİYAÇ MADDELERİMİZE YAPILAN ZAMLAR HALK DÜŞMANLARININ ÇIKARINADIR.

* GÜNLÜK ÜCRETİMİZ ÇOLUK-ÇOCUĞUMUZUN EKMEK-PEYNİR PARASINA BİLE YETMEZ OLDU.

Yıllar ve Yıllar boyu halkımızı kıskıvrak bağlayan «zam»lar zincirine bir yeni halka daha eklendi, Artık yoksul halkımız en temel besinini, ekmeği 250 kuruşa yiyor. 685 Gram ekmeğin fiyatı 250 kuruşa yükseldi, Yani kilosu 367 kuruşa. Sıkıyönetimse grevleri yasaklayıp işçilerin ücret artımı için yapacakları eylemleri engellerken, hak isteyen işçilerin üstüne panzerli, coplu, falakalı, işkenceli sömürü düzeninin bekçileri, saldırırken, bir yandan da ekmek fiyatları yüzde yirmi beş artırıldı.

Zulmün, sömürü ve tahakkümün bundan daha açığı olabilir mi? Bir yandan en temel gıdamızı pahalandırıyorlar, bir yandan da ücretlerimizi artırmamamız için elimizi kolumuzu yasalarla, yasaklarla, panzerler ve coplarla bağlıyorlar.

Ekmeğe yapılan zammın anlamı açıktır: Emekçi halkın ekmeği ile oynamaktadırlar.

Kimler? Cevap bellidir: Bir avuç finans kapital zümresi; taşra kent ve kasabalarında yuvalanmış, bir avuç tefeci bezirgân; halkımızın demokratik özlemlerini bastırmak, emperyalist çıkarlar doğrultusunda bir ekonomi siyaseti izlemek üzere işbaşında bulunan iktidar. Sözün kısası sömürü ve tahakküm güçlerinin önde gelenleri, sütün kaymağını yiyenler.

Kuru iddialar mıdır bunlar? Hayır, elbette hayır. Kilosu 367 kuruşa yükseltilen ekmeğin yapıldığı buğday 240 kuruştan alınmaktadır. Bundan sonrasında ise buğdayı depolamak, öğütmek, hamur haline getirmek ve pişirmekten ibaret işler için halkımızdan tamı tamına 127 kuruş daha alınmaktadır.

Yani buğday ticareti, un ticareti yapanlar geçen yıllardan bu yıldan ellerinde stokladıkları ve kilosunu en çok 120 kuruşa almış oldukları buğdayı şimdi yüzde yüz kârlı satabileceklerdir. Yoksul ve küçük köylülerin, dişinden tırnağından, çoluk çocuğunun rızkından kesip sattığı bir kaç çuval buğdayı ,aslında ofis fiyatlarının da altında kapatmış olan büyük kantariyeler, büyük buğday tüccarları vurmuşlardır vurgunun âlâsını. Kasabalardan Kentlere, Başkentlere kadar yayılan tefeci bezirgânlarla finans kapitalden ibaret sömürü ağır milyonlarına milyonlar ve milyonlar katmışlardır.

Olan gene emekçi halkımıza olmuştur, Özellikle şehir proletaryası en temel gıdasını şimdi daha da pahalı yiyecektir. Yoksul ve küçük köylülerimiz ise pençelerinde inledikleri toprak ağalarının, tarım kapitalistlerinin, tefecilerin, bezirgânların, bir kere daha kendi alınterlerinden yeni vurgunlar vurduklarına tanıklık etmektedirler, Açıktır ki buğdaya ödenen 240 kuruştan yararlanabilecek yoksul ve küçük köylüler pek azdır. Ürettiği buğdayın çoluk çocuğunun nafakasından kesme pahasına · bir kısmını satabilen köylülerimiz çoktan bunu tefecilere, kasaba çerçilerine bezirgânlara kaptırmışlardır.

Şimdi işgüçlerini satarak, alınterlerini dökerek yaşayanlar artması zorla önlenen ücretleri ile daha az ekmek alabileceklerdir. Kilosu 35 liraya yükselmiş eti unutmuş, 6 liraya çıkmış sütü, 35 liraya yükselmiş peyniri ayda bir zor gören, tanesi 130 kuruştan satılan yumurtayı artık tanımayan, iki odalı, susuz, ışıksız, rutubetli soğuk gecekondusuna ayda 400 lira kira ödeyen yoksul halkımız şimdi en temel gıdasını da kısmak zorundadır. Asgari ücretin brüt 1.200 lira (net: 950 lira) olduğu ülkemizde dört çocuklu bir ailenin günde kaç ekmek alabileceğini hesaplamaya bile gerek yoktur.

Bir daha vurgulayalım: Halkımızın ekmeği ile oynandı. Ve bilenler bir daha hatırlasın bilmeyenler öğrensin: Halkın ekmeği ile oynayanlar iflâh olmamıştır, olmayacaktır.

Çağrısını TSIP'in yaptığı Güçbirliği toplantısı yapıldı

Yoğunlaşan faşist saldırılara karşı anti faşist güçbirliği oluşturulması amacıyla Türkiye Sosyalist İşçi Partisi tarafından düzenlenen ve somut hedefleri KİTLE'nin 44. sayısında yayınlanan «güç birliği toplantısı» 7 Şubat Cuma günü Basın İş Sendikası salonunda yapıldı. Toplantıda katılan kuruluşların temsilcileri anti faşist güç birliğinin oluşturulması için çeşitli görüşler ileri sürmüşler ve çeşitli öneriler getirmişlerdir. Son derece olumlu geçen toplantıda faşizme karşı en geniş demokrat tabanın oluşturulması amacıyla temasların daha yoğunlaştırılmasına ve geliştirilmesine karar verilmiştir. Bu maksatla geçici bir «ön çalışma komitesi» kurulmuştur. Bu komitenin önde gelen görevi, anti faşist-anti emperyalist güçbirliğinin en geniş demokrat ve özgürlükçü halk tabanını temsil edecek şekilde oluşturulması için ön çalışma ve temasların yürütülmesi olacaktır. Komite aynı zamanda güçbirliği ilkelerinin en geniş tabanı temsil edecek şekilde belirlenmesi ve bu ilkeler temeli üzerinde somut hedeflere yönelik bir «ilk program» taslağının hazırlanması görevini de yüklenmiştir.

Toplantıya Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Türkiye Birlik Partisi İstanbul İl Örgütü, Keramik İş (DİSK), Basın İş (DİSK), Gıda İş (DİSK), Hür Cam İŞ (DİSK), Türkiye Yazarlar Sendikası, Tüm Sağlık İş, Tüm Dokuma İş, Emekçi Dergisi, Sosyalist Birlik Dergisi, Genç Sosyalistler Birliği, Gebze Ve Gençliği Kalkındırma Derneği katılmışlardır.

Devrimci Demokratik Kültür Derneği yöneticileri ise bir telgraf göndermişler ve toplantıya «teknik nedenlerle katılamayacaklarını» bildirmişler, ancak «güçbirliğini desteklediklerini» belirtmişlerdir.

NATO'ya, ikili anlaşmalara ve militarizme HAYIR!

Mevcut baskı ve sömürü düzeni sürdüğü müddetçe silâh bakımından emperyalist mihraklara bağımlılık ne şekilde olursa olsun devam edecektir. Ayni şekilde dış politika bakımından bağımlılık da devam edecektir. Çünkü karşılıklı hakim sınıf çıkarları böyle bağımlılıkları elzem kılmaktadır. Bu bağımlılıklardan kurtulmanın yegane yolu ise emekçi halkımızın demokratik iktidarının kurulmasıdır.

Yerli Finans Kapitalin sözcüleri, emekçi halkımıza yalan söylüyorlar. Türkiye'ye Amerikanın yardım ettiği filân yok. Eğer bir yardım varsa, bu «yardım» halkımızı en insafsız bir şekilde sömüren parababalarına ve onların ortaklarına yapılan yardımdır. Sömürü sürsün diye, zulüm sürsün diye, tahakküm sürsün diye, emperyalizm yıkılmasın diye, geri ülkelerdeki satılmışlar Amerikan Emperyalizmi tarafından destekleniyor, korunuyor. Efendinin kendi çıkarları için uşağını koruması bu. Bir yanda efendi Amerika var, öte yanda uşak Pinochet'ler, Lon Nol-lar Van Thieu'ler, Erim'ler, Demirel'ler, Feyzioğlu'lar, Türkeş'ler. İşte yardım bu uşaklara ve bu uşakların çıkarlarını savunduğu finans kapitalistlerine yapılıyor.

Yardım, yardım diye bütün satılmışların ağızbirliği ile savundukları belâ ise, emekçi halkımızın sırtından elde edilen değerlerin Amerikan silâhları ile değiştirilmesinden ibaret. Halkımız çalışıyor ve halkımızı sömüren egemen zümre ve sınıflar da, halkımızdan gaspettikleri değerlerle, Amerika'dan silâh satın alıyorlar. Bu silâhlarla da Türkiye'nin ve halkımızın güvenliği değil, sömürgenlerin ve emperyalizmin güvenliği sağlanıyor. Gerçek bu işte.

Peki şimdi ne görüyoruz? Efendi Amerika, büyük bir tantana ile yaptığı «Askeri Yardım»ı kesiyor. Niye? Çünkü, Türkiye ile Yunanistan arasında bir denge politikasının izlenmesi gerekli. Görünüşte bugün Yunanistan'ın yanında, yarın Türkiyenin yanında olacak Amerika. Ama görünüşe aldanmamak gerekli. Esasında her seferinde hem Yunanistan'daki hem de Türkiye'deki satılmışların yanında Amerikan Emperyalizmi. Bu satılmışlar aracılığıyla Yunanistan ve Türkiye halkları birbirine düşman ediliyor, Kıbrıs fiili ve giderek hukuki bir taksim işleminden geçiriliyor. Yunanistan'ın başına Amerikan'ın mutemel adamı Karamanlis getiriliyor. Türkiye'de «güçlü ve istikrarlı» bir hükümetin gerçekleşmesi için çaba gösteriliyor. Bütün bu gelişmeler de Türkiye'nin ABD Emperyalizmine bağımlılığını vurgulamıyor, gözler önüne sermiyor mu?

Amerikan «yardım»ının kesilmesinden işçi sınıfımızın, emekçi halkımızın hiçbir kaybı yoktur. Halkımız silâh değil İş-ekmek-hürriyet istiyor.

Emperyalizme bağımlı bir ülke olduğu için bir türlü kalkınamıyan, işsizlik ve pahalılık içinde kıvranan Türkiye'de emekçi halkımızın, yurtseverlerin ve devrimcilerin artık tahammülleri kalmadı. Bütün yurtseverler, bütün devrimciler ve halkımız şu noktada kesin olarak birleşiyorlar: Bağımsızlık savaşı zafere ulaşacaktır, Türkiye ergeç bağımsız bir ülke olacaktır. Nato Emperyalizmin kanlı bir aracıdır. Türkiye Nato'dan çıkmalıdır.

Bağımsızlığımızı ortadan kaldıran tüm ikili anlaşmalara son! Nato'ya son! Silâhlanma ve Militarizme Son!

Kahrolsun Emperyalistler ve onların yerli uşakları!

Kahrolsun Saldırgan Nato!

Yaşasın Emekçi Halkımızın Bağımsızlık, Demokrasi ve Sosyalizm Mücadelesi!

- Amerikan «Yardım»ının kesilmesinden işçi sınıfımızın kaybedeceği hiçbir şey yoktur.
- Halkımızın Çıkarı «Yardım»ın yeniden başlamasından değil, Nato'dan Çıkılmasından ve ABD Emperyalizmine karşı Mücadeledir.

BAĞIMSIZ TÜRKİYE
KAHROLSUN FAŞİZM

ABD yardımıyla ilgili TSİP basın bildirisi

Gerçek anlamda yardımla hiçbir ilişkisi olmayan Türkiye'yi Nato Antlaşması içinde emperyalizme bağımlı kılmak için uygulanmakta olan ABD silah yardımının şimdilik ve görünüşte kesilmesi, halkımızın gerçekleri kavraması doğrultusunda olumlu olmuştur. Emekçi halkımız ve yurtseverler bir kez daha «parayı verenin düdüğü çaldığı»nı somut çarpıcı bir şekilde görmüşlerdir.

Aslında mesele sınıfsal bağımlılık temeli üzerinde şekillenmektedir. Emperyalist mihraklarla içiçe ve çıkar birliği içinde olan yerli egemen güçler varlıklarını bu bağımlılık sayesinde sürdürebildiklerinden, sözde yardımın kesilmesinden dolayı sızlanıp durmaktadırlar. ABD egemen çevreleri bu durumu gayet iyi bildikleri için Türkiye dış politikasını tam bir uyduluk ilişkisi içinde yönlendirmek amacıyla kozların kendi sınıf çıkarları doğrultusunda kullanmaktadırlar. Ne var ki, bu metropol-uydu ilişkileri, hem Türkiye hem ABD emekçi halklarının çıkarlarına tamamen ters düşmektedir. Çünkü emekçi halkların, dünya sosyalist sistemine, işçi sınıfı dayanışmasına ve ulusal kurtuluş hareketlerine yönelik emperyalist tehdit ve saldırı politikasıyla hiçbir çıkar ilişkisi olamaz. Bu bakımdan bütün dünya emekçilerinin karşı çıkmaları gereken temel nokta şu veya bu bağımlılık ilişkisinin de ötesinde emperyalizmin saldırgan silahlanma politikası olmalıdır.

Silâh yardımı ve emperyalizm

Ülkemize gelince, «yardım»ın kesilip kesilmemesi tartışmaları kayıkçı döğüşünden öteye gidemeyecektir. Mevcut baskı ve sömürü düzeni sürdüğü müddetçe silah bakımından emperyalist mihraklara bağımlılık ne şekilde olursa olsun devam edecektir. Ayni şekilde dış politika bakımından bağımlılık da devam edecektir. Çünkü karşılıklı hakim sınıf çıkarları böyle bağımlılıkları elzem kılmıktadır. Bu bağımlılıklardan kurtulmanın yegane yolu ise Parti Programımızda da açıkça belirtildiği gibi emekçi halkımızın demokratik iktidarının kurulmasıdır. Ancak böyle bir iktidar temsil ettiği halk çıkarlarıyla taban tabana ters olan bu bağımlılık ilişkilerini kökten ve bütünüyle kaldırmaya muktedir olacaktır.

Diyarbakır'da faşizm lanetlendi

Türkiye Sosyalist İşçi Partisinin «Faşist baskıları protesto» toplantılarından birisi daha geçtiğimiz cumartesi günü Diyarbakır'da yapıldı. Nilgün Sinemasında 1500'e yakın devrimci arkadaşın katıldığı toplantıda Elâzığ, Urfa gibi çevre illerden gelen konukların çokluğu da dikkati çekiyordu. Toplantının yapıldığı salonun duvarları «Yaşasın Halkımızın Emperyalizme ve Faşizme Karşı Mücadelesi» «Kahrolsun Faşizm» «İş-Ekmek-Hürriyet,» «Faşizme Nihayet», «Halkımız Faşizmi Ezecektir», «Doğuda Ağa ve Komando Baskısına Son», «Doğunun Ezilmişliği, Halkımızın Ezilmişliğidir» yazılı pankart ve dövizlerle donatılmıştı.

Kitle gazetesi Güneydoğu İrtibat Bürosu sorumlusu Ali Kara'nın «Bütün dünyada ve Türkiye'de Emperyalizme ve Faşizme karşı döğüşürken şehit düşen devrimciler» adına Saygı duruşuyla açtığı toplantı iki buçuk saat sürdü. Ali Kara «Bugün yurdun dört bir yanında doğrudan doğruya emekçi halkımızı ve onun yiğit öncülerini hedef alan maksatlı faşist saldırılar, doğuda katmerli bir şekil almaktadır. Bunun en somut örneği İstanbul'da Kerim Yaman kardeşimizin öldürülmesi ve Ceylanpınar'da 20 yoksul köylünün hunharca katledilişidir. Bu çeşit baskı ve zulüm nereden ve kimden gelirse gelsin, karşısında emekçi halkımızı ve onun örgütlü direnişini bulacaktır.» dedi. İkinci konuşmayı Diyarbakır Şayak Fabrikası işçilerinden Şükrü Laçin yaptı. Sözlerine faşizmin bir tanımını yaparak giren Laçin, «İşçi Sınıfının bilinçlenmesi ve örgütlü mücadelesiyle bağlantılı olarak faşizm şiddetini azaltır yada çoğaltır. Bunun en belirgin örneği yüzyıllık işçi hareketimiz tarihi boyunca en koyu faşizmi 12 Mart dönemi, uygulaması altında görmüş olmamız «Halklara Özgürlük», «Bütün Halklar Kardeştir» sloganlarıyla kesilen Şükrü Laçin, şöyle devam etti «Faşizme karşı verdiğimiz mücadelenin başarısıyla emekçi halkımız ücret köleliğinden tam kurtuluşu mücadelesinin başarıya ulaşması arasında doğrudan bir bağlantı vardır. Halkın kurtuluşu davasında işçi sınıfının ve emekçi halkın bütün güçlerini bu davaya seferber edelim.»

Üçüncü konuşmayı TSİP Genel Sekreteri Y. Yusufoğlu yaptı. Bütün arkadaşların dikkatle dinlediği bir saatlik konuşması boyunca Yusufoğlu, «Şövenizm, Militarizm ve Faşizmin» tanımlamalarını yaptı. Şövenizm ve militarizmin bir yanıyla emperyalizme bir yanıyla direkt yerli hakim sınıflara bağlı olduğunu vurgulayan genel sekreter, Türkiye'de faşist, şöven ve militarist uygulamaların baş sorumlusu, Emperyalist blokun içine düştüğü büyük ekonomik kriz ve hızla

(Devamı 6. sayfada)

KAMBOÇYA'DA GERİCİLER ZOR DURUMDA

Kamboçya'da Ulusal Kurtuluş Kuvvetleri başkent Pnom Pneh'i kuşattılar. Böylece emperyalist uşağı Kamboçya hükümetinin her türlü ikmal olanağı ortadan kalkmış oldu. Hükümet kuvvetlerinin direncinin her geçen gün kırıldığı, bir bölümünün savaşmaktan kaçındığı bildiriliyor.

Kamboçya halkı uzun zamandan beri emperyalizme ve onun ülke içindeki uşaklarına karşı yiğitçe mücadele etmektedir. Emperyalizme Kamboçya'da vurulacak bu yeni darbeyle dünya halklarının bağımsızlık - demokrasi ve sosyalizm mücadelesi yeni bir zafer kazanacaktır.

Sıkıyönetim demokrasiye aykırıdır

Sıkıyönetim bir kere daha bir ay süreyle uzatıldı. Kıbrıs olayları gerekçe gösterilerek uzatılan Sıkıyönetimin uzatılma kararı mecliste görüşüldüğü gün, Kıbrıstaki Türk silâhlı kuvvetlerinden ikinci bir tugay daha geri çekiliyordu. Dış görünüşte asker çekilmesi savaş ihtimalinin kalmadığının bir işaretidir. Peki o zaman Sıkıyönetim hangi gerekçeyle uzatılmıştır?

Sıkıyönetim başından beri ilân ediliş gerekçesinin dışında kullanılmıştır. Demokratik hareketlerin yasaklanmasında, grevlerin ertelenmesinde görev almıştır. Artan işsizlik ve pahalılık ve bunların üzerine eklenen son zamlar, halkın bu köhnemiş düzene olan tepki ve memnuniyetsizliğini arttırmaktadır. Bütün bunlar bilindiği ve halkın yükselen demokratik mücadelesinden korkulduğu için sıkıyönetim uzatılmaktadır. Bütün gerici partilerin sözcüleri ve başbakan Irmak mecliste Sıkıyönetimin uzatılması hakkında konuşurken bu gerçeği dile getirmişlerdir. Hepsi kendi orijinal uslüplarıyla halkın mücadelesinin geliştiğini bunun sıkıyönetimle engellenmesi gerektiğini belirtmişlerdir ve sonunda Sıkıyönetim parlamentodaki bütün partilerin oy birliği ile bir ay daha uzatılmıştır.

Gerici partiler halka yalan söylüyorlar. Amerikan emperyalizmine hoşgörünmek, askeri «yardım»ın kesilmesini önlemek için Kıbrıs'tan asker çekiyorlar. Halka barışçı olduklarını söylüyorlar. İki tugay askeri Amerikan kongresini iknaa etmek için çektiklerini saklıyorlar ve «Kıbrıstaki vazifelerini başarıyla tamamlayan askerlerimiz yurda dönüyor» diyorlar. Sonra da Kıbrıs'daki durum önemini koruyor diyerek Sıkıyönetimi uzatıyorlar.

Oysa Sıkıyönetim, Kissinger ülkemize geleceği zaman, devrimcilerin onun şahsında Amerikan emperyalizmini protesto etmelerine izin vermemiştir. Amerikayı gücendirmemek için halkın tepkisini belirtmesini engellemek istemiştir. Grevleri ertelemiş, burjuvazinin çıkarlarını korumuştur.

Demokratik haklarını kullanmak isteyen çeşitli kuruluşla-

(Devamı 6. Sayfada)

KİTLE 11 Şubat 1975

Emperyalizmin yardımı ve düzen partileri

Sedat Özkol

Son günlerde özellikle burjuva basınını en fazla meşgul eden konuların başında «Amerikan Askeri *YARDIMI*»nın kesilmesi konusu yer alıyor. «Düzen» partilerinin liderleri, küçük burjuva yazar takımı, finans kapitalin mutemet sözcüleri, adeta hepbir ağızdan bir tozkoparan fırtınası estirip, emekçi halkımızın ve bütün yurtseverlerin zihinlerini bulandırmaya gayret ediyor, gerçekleri bazan bilinçsiz ama çok kere bilinçli ve kasıtlı bir şekilde değiştirerek halkımızla ABD Emperyalizmi arasındaki çelişkiyi gözlemeğe çaba gösteriyor, bütün «Suç»un Yunanistan ile Kıbrıs'ta ve Amerika'da yaşıyan Rum'larda olduğu safsatasını yaymaya çalışıyorlar. CHP'sinden AP'sine, CGP, MSP ve DP sine kadar bütün «Düzen» savunucusu Partiler şovenizmi kışkırtmakta adeta elbirliği, işbirliği halindeler.

Halkın «umudu» Ecevit te ABD Emperyalizmini savunuyor :

Ecevit'in söyledikleri şunlar: «Yunanistan ve Kıbrıs Rumları ABD yardımını Türkiye üzerinde bir baskı vesilesi yapmışlardır. Ama bunun Kıbrıs sorununu çözümleyeceği yerde bundan sonra daha da güçleştireceğini sanıyorum.»

Demek ki Ecevit'e göre, halkımızın düşmanı ABD Emperyalizmi değildir. ABD «Ezeli ve ebedi» «*DOST*»tur. Halkımızın düşmanı, bir türlü Türkiye ile ikili görüşmelere yanaşmıyan, Megalo İdia peşinde koşan Yunanlı'lardır, Kıbrıs'lı Rumlardır, Amerika'da yaşıyan Yunan göçmenleridir. Onların kışkırtmalarıyla baskıları olmasa, «*dost*» Amerika bize yardımı kesmezdi. Ama, Amerika'da «Demokrasi» vardır. Demokrasi'de de «önemli olan, «*oy*»dur, «*oy*»lardır ve «PARA»dır. Yunanlılar da da hem «OY» vardır hem de «*para*». «*dost*» Amerika bu durumda ne yapsın? Nitekim Ecevit'i çok takdir eden Kissinger de Amerikan Kongresi'ni bu konuda uyarmamış mıdır? İşte Ecevit'in yürüttüğü mantık budur. Bu «mantık» öylesine «güçlü» bir mantıktır ki, Ecevit, yanında 12 Mart Olağanüstü Dönemi'nin başmimarlarından Feyzioğlu'nu da bulmaktadır. Günlük bir gazetede Feyzioğlu'nun değerlendirmesi ise şu şekilde yeralmaktadır:

«Feyzioğlu bir saat süren görüşmeden sonra (Cumhurbaşkanı ile) Çankaya Köşkünden ayrılırken gazetecilere yaptığı açıklamada Amerikan askeri yardımının kesilmesinde Amerikan Kongresi üyelerinin oy kaygılarının etken olduğunu söylemiştir.

Feyzioğlu yardımın kesilmesinde Amerika'daki Rum seçmenlerinin de etkileri bulunduğunu ifade etmiş 'Bu karar Amerikayı da Yunanistan'ı da olumsuz yönde etkileyecektir' demiştir.»

Görüldüğü gibi, Ecevit ve Feyzioğlu «Rum Düşmanlığı»nda birleşmektedirler. Gerçekten de Feyzioğlu için, «*oy*» kaygusu yoktur. «Olağanüstü» dönemlerin «Olağan» insanıdır Feyzioğlu. 12 Mart sonrasının da açıkça ortaya koyduğu gibi, faşizmin uygulandığı dönemlerde, ortaya çıkan ve çıkarılan Feyzioğlu ve hempaları için tek yönetim biçimi baskıdır, işkencedir, zulümdür. Öte yandan Amerika'da «Demokrasi» denilen nesnenin bir komedi, hatta trajedi olduğunu, Feyzioğluda çok iyi bilmektedir. Ama ne yapsın ki ona verilen görev, «Türk Demokrasisi»ni değilse bile, «Amerikan Demokrasisi»ni savunmaktır.

Ecevit Şovenizmi kışkırtıyor :

Ecevit, daha sonra gazetecilere şu sözleri söyleyerek, şoven duyguları gıdıklamaya ve kışkırtmaya devam edecektir:

«Türkiye ile Amerika arasındaki ilişkilere gelince, dün de belirttiğim gibi, şunu bilmek zorundayız; Amerikanın Türkiye ile politikasını Amerikalılar mı tayin ediyor, Rumlar mı tayin ediyor? Bu açıklığa kavuşmadıkça, Türkiye ile Amerika ilişkileri sağlam bir zemine oturamıyacak. Amerika *Dünya ölçüsünde sorumluluklar yüklenmiş bir devlettir*. Böyle bir devletin dış politikası yabancıların kulisleri ile yürütülecek olursa, o ülkenin, o devletin müttefikleri kendilerini büyük bir *Güvenlik duygusu* içinde bulurlar. Bu kaygıyı *Başkan FORD*'un ve Dışişleri Bakanı Kissinger'in bildiklerine hiç kuşkum yok. Bu kaygıyı kendileri de ifade ediyorlar. Amerikan Kongresi'nin de daha sorumlu bir davranış içine gireceğini umuyorum.»

Ecevit, görünüşte «ustaca» bir taktikle zihinleri bulandırmağa devam ediyordu böylece. Bir kere, bu liderin de çok iyi bildiği gibi, Amerikanın dış politikasını ne Amerikalılar tayin eder, ne de Rumlar. Amerikan dış politikasını, tayin edenler tıpkı Türkiye'nin dış politikasını tayin edenler gibi finans kapitalistlerdir. Öte yandan Amerika'nın dünya ölçüsünde yüklediği sorumluluklar ise, genel olarak emperyalizmin ve bu arada Amerikan Emperyalizminin çıkarlarını savunmak, Asya, Lâtin Amerika, Afrika ve Ortadoğu ülkelerindeki bağımsızlık mücadelerini kanla ve ateşle boğmaktan başka bir şey değildi. Ayrıca Ecevit'in Ford'dan ve Kissinger'den, ülke ismini bile kullanmadan, doğrudan doğruya «Başkan» ve «Dışişleri Bakanı» diye sözetmesi de herhalde dil sürçmesi olmasa gerekti. Gerçekten de, Ford, ABD Emperyalizmi'ni olduğu kadar, bu emperyalizme göbek bağıyla bağlı geri ülkelerdeki egemen zümre ve sınıfların da başkanıydı. Bu bakımdan kendisinden doğrudan doğruya «Başkan» diye sözedilmesi olağandı, doğaldı. Peki, Amerikan Kongresi'nin daha *sorumlu* davranmasından kastedilen neydi? Bu sorunun cevabı da açıktı. Herkesten çok Ecevit'in de bildiği gibi, ABD Emperyalizmi, kendi emelleri açısından, Yunanistan ve Türkiye arasında bir «Tavşana kaç tazıya tut» oyunu oynuyor ve oynatıyordu. Sampson darbesi ile Türkiye kışkırtılmış, Kıbrıs'ta fiili taksim gerçekleştirilmişti. Bu sırada, Yunanistan'a, «Beri» durması direktifi verilmiş, Yunanistan da «beri» durmuştu. Fakat, Amerikan çıkarlarının savunucusu Karamanlis, faşizan yöntemlerle iktidara getirilirken, Yunan kamuoyu, Kıbrıs sorununun çözümleneceği safsatası ve vaadiyle uyutulmuştu. Şimdi bu faturayı ödemenin zamanı gelmişti. Türkiye gerektiği kadarını hatta gerektiğinden de fazlasını almıştı. Artık «Beri» durma sırası Türkiye'deydi. Nitekim Türkiye de «beri» duruyor askerlerini çekiyor, Amerika'nın ve Yunanistan'ın isteklerini büyük ölçüde yerine getiriyordu. Ama zevahir tamamen kurtulmuş sayılmazdı. Görünüşte Amerikan yardımı kesilecek ce Türkiye'ye gözdağı verilecekti. Ama Ecevit, Amerikan Kongresi'nin ergeç «*sorumlu*» davranacağından emindi. Bugün olmazsa yarın, «yardım» şu ya da bu şekilde sürdürülecekti. Nitekim, burjuva basını, Amerikan askeri yardımının kesilmesinden doğacak «Boşluğu» Federal Almanya ve Hollanda'nın dolduracağını açıklamakta gecikmiyor. Görüldüğü, gibi, Emperyalist mihraklar birbirlerinin boşluğunu çabucak dolduruveriyorlardı. Öte yandan Federal Almanya, yani Alman Emperyalizmi ile ABD Emperyalizminin ne kadar sıkı fıkı oldukları ortadaydı. Doğrusu, Amerikan ve Alman finans kapitalleri incelendiğinde, kimin parmağının kimin burnunda olduğunu saptamak hiç kolay olmuyordu,

Halkımızın baş düşmanı ABD Emperyalizmi ve onun yerli ortaklarıdır :

Ecevit, «Bulandırma» görevini şu şekilde sürdürerekti: «Elbette Türkiye kendi güvenliğini yeni koşullara göre düzenleyecektir. *Türkiye coğrafi bakımdan öyle bir mevkidedir ki kendi güvenlik sorunlarını bir gün bile askıda bırakamaz.*» Görüldüğü gibi, CHP Genel Başkanı da gerektiğinde Sovyet düşmanlığını öne çıkaran bir politikayı izleyebiliyordu. Oysa bugün, sokaktaki çoğunluğunda bildiği gibi, Türkiye için, emekçi halkımız için ne Ecevit'in, ne de Ecevit'in dayanaklarının ileri sürdükleri şekilde bir tehlike mevcut değildi. Halkımızın karşısındaki başlıca düşman başlıca tehlike ABD Emperyalizmi ve onun hempalarıydı.

İçinde bulunduğumuz «özel» koşulları, kendisi, partisi ve daha doğrusu Türkiye finans kapitalinin genel çıkarları açısından değerlendirmekte Ecevit, doğrusu hiç geç kalmıyacaktı: «Böylece bir ortamda Türkiye'nin hükûmet sorununu çözememiş olması büyük bir talihsizliktir. Böyle bir ortamda hükûmet sorununa geçici çözümler bulunamaz, onun için süratle Türkiye'de etkin bir hükûmetin kurulmasını sağlayacak koşulları hazırlamak gerekir. Erken seçimlerin ne kadar zorunlu olduğu, öyle sanıyorum ki artık daha belirgin hale gelmiştir. Eğer ilk önerdiğimiz tarihte seçim yapılmış olsaydı, ekonomik bakımdan da dış politika bakımından da çok güçlü bir Türkiye durumunda olabilirdik. Şimdi daha umutluyum, bütün partilerimizin meseleye uluslarası ilişkiler açısından da ulusal sorunlar açısından da bakacaklarına inanıyorum.»

Görüldüğü gibi Bülent Ecevit bir yandan, Amerika Kongresi'nden diğer yandan «Düzen» partilerinden umutluydu. Olaylar gerek Emperyalizmi'nin gerekse yerli finans kapitalin çıkarlarını kimin daha iyi savunabileceğini, artık ayan beyan ortaya koyuyordu, 14 Ekim Seçimlerinden bu yana köprilerin ilmünün altından çok sular akmıştı ve CHP ile yerli finans-kapital ve Emperyalizm arasındaki ilişki ve bağlar doğrusu çok güçlenmişti. Ecevit'te «Dost» a ve «Düşman»a bu gerçeği bir kere daha duyuruyordu.

Demirel «Ulusal Savaş Sanayii» çığlıklarıyla Militarizm ve Yerli Finans Kapital savunuculuğu yapıyor :

Ecevit, bu aktif tavrını sürdürürken, yerli finans kapitalin köhnemiş sözcülerinden Demirel neler yumurtluyordu:

«Sayın Cumhurbaşkanı ile iç ve dış sorunlar üzerinde görüştük. ABD yardımının kesilmesini esefle karşılıyorum. Dış şartlar altında, parlamentoya dayalı, güven oyu alacak bir hükümetin kurulması artık zorunlu hale gelmiştir.»

diki hükümetin geçici olduğunda Ecevit ve Demirel birleşiyor

Süleyman Demirel daha sonra, Cumhurbaşkanından «Milli Cephe» yönünde bir denemeye girmesini istediklerini bildirecek ve Amerikan Kongresinin Türkiye'ye yapılan yardımı kesme kararını «akıl almaz» olarak nitelediğini burjuva basınına duyuracaktır. Demirel müsterihtir, çünkü, ABD yardımının kesilmesinden sonra, Türkiye savunmasını *TEK BAŞINA* yürütebilecektir, Demirel bu konuda özetle şöyle diyor: «Aslında ABD ile ortak savunma meselemiz vardır. Ortak Savunma ortadan kalkmadığına göre, yardımın kesilmesini izah etmek mümkün değildir. Ama Türkiye her şart altında, yardımın eksik kalan noktalarını kendisi dolduracak güçtedir.» Demirel'in bu sözlerinin ardında, yerli finans kapitalin, ne zamandır tezgâhlamağa çalıştığı «Ulusal Savaş Sanayii» savunuculuğu ve goygoyculuğu yatmaktaydı. Yabancı finans kapital ile ortaklık halindeki yerli finans kapital, «Ulusal Savaş Sanayii» çığlıkları ile, Türkiye'nin bağımlılığını daha da pekiştirmeğe çalışıyor, kendisine yeni kâr alanları ve imkânları arıyordu. Ulusal Savaş Sanayii, Emperyalizm çağında, Emperyalizme bağımlı ülkeler için, bir boyunduruktan başka bir şey değildi ve böyle bir sanayiin de ulusla uzaktan yakından ilişkisi olamazdı. Ulusal Savaş Sanayii ile hem yabancı hem de yerli finans kapitalin ortak çıkarları, daha bir üst düzeyde savunulacak ve Türkiye'de militarizme yeni boyutlar kazandırılacaktı. Mesele bu kadar açıktı.

ARAMCO'cu ERBAKAN da kervana katılıyor :

Türkiye'deki «Düzen» partileri ve bu partilerin sözcüleri o kadar «bağımlı» idiler ki, her davranışlarında «Kraldan fazla kral taraftarı» kesikmekten hiç utanmıyorlardı. Nitekim, aynı konuda MSP'nin başkanı Erbakan şöyle konuşacaktı: «Amerika bu hareketi ile büyük bir hata işlemiştir. *AMERİKANIN KENDİ MENFAATLERİ TÜRKİYE'NİN GÜÇLÜ VE KUVVETLİ OLMASINDADIR.* Bu bir yardımlaşmadır. Karşılıklı birbirlerimize yardımlarımız sözkonusudur. Amerikanın bu hatalı hareketi karşısında, kendisinin en şiddetli bir şekilde ikaz edilmesinde fayda gördüğümüzü Sayın Cumhurbaşkanı'mıza arzettik.»

Binlerce yıllık Anadolu tefeci-bezirgânlığı, Erbakan Hoca'nın şahsında, bilemedin yüzyıllık Amerikan finans kapitaline öğüt veriyor, bu toy sermayeyi uyarıyordu. Doğrusu, Hoca'lık ve öğüt te ancak, Hoca Erbakan'a yaraşırdı ve Erbakan da kendine düşen görevi «bihakkın» yerine getiriyordu.

Öte yandan «demokratik sağ»ın tek temsilcisi olduğunu ilân etmek suretiyle bir yerde, örneğin MSP'nin pek te demokratik olmadığını ima ederek bu rakip partiyi «jurnal» lıyan Bozbeyli'nin de bu konuda söyliyecekleri vardı elbet: «Türk - Amerikan münasebetlerinin , Amerikan kongresinin fevri, hatta anlayışsız bir davranışının Türkiye tarafından taklit edilmesini doğru bulmuyorum.» Bozbeyli, Amerikan askeri yardımının kesilmesi kararının ülkemizde büyük üzüntü yarattığını belirttikten sonra, «Ancak bu anlayışsızlık noktalarından geri dönebilecekleri ümidini tamamen yitirmiş değiliz» diyerek sözlerini bağlıyacaktı. Bu arada hem AP hem de DP sözcüleri, Amerikan Askeri Yardımı'nın kesilmesi ile, Türkiye'de Amerika ve NATO aleyhtarı bir hava doğacağına, böylelikle «solcu»ların ekmeğine yağ sürüleceğine dikkati çekerek «Dost» Amerika'yı ikaz görevini de yerine getiriyorlar. Ve halkımızın Emperyalizme karşı gelişen mücadelesinin engellenmesi gereği üzerinde duruyorlardı. Nitekim bütün «Düzen» partileri ve bu partilerin sözcüleri ile Hükümet temsilcileri, Amerikanın yardımı kesmesine karşılık Türkiyenin bir misillemede bulunmayacağını belirtmekte birbirleriyle yarış etmişler ve bu yarışın başını da, son günlerde bütün yarışları birincilikle bitiren Ecevit çekmişti. Türkiye sadık bir dosttu, kendisine yardım edenleri unutmazdı, bir kahvenin kırk yıl hatırı vardı, ekmek veren el ısırılmazdı. Düzen partileri ve onların sözcüleri, işte böylesine dışa bağlı ve bağımlı idiler.

Faşist Denktaş halk düşmanlığını pervasızca sürdürüyor :

Amerikanın yardımı kesmesi karşısında böylesine bir kayıkçı döğüşü sürdürülürken, Kıbrıs emekçilerinin, Kıbrıs Halklarının en azılı düşmanlarından Entellijans Servis yetiştirmesi ve günümüzde de CIA ajanı Denktaş, yangına körükle koşmakta gecikmeyecekti. «Rumların uzlaşmaz bir tutum» sürdürdüklerini ileri sürerek Türkiye'ye başvuran Denktaş Kıbrıs Otonom Türk Yönetimi'nin bağımsız ve tarafsız Kıbrıs Türk Devleti'ni ilân etmek niyetinde olduğunu Ankara'ya bildirecekti. Böylece tozkoparan fırtınası içerisinde, Kıbrıs'ın bağımsız ve üniter bir devlet oluşu da kim vurduya getirilecek, fiili taksim hukuki taksime dönüştürülecekti. Denktaş'ın oyunu açıktı ve kendisine yol-yordam gösterenler arasında ABD Emperyalizmi ile CIA'nın bulunduğu ayan beyan ortadaydı. ABD Emperyalizmi, «fırsat bu fırsat, ileri çık, kapacağını kap» diyordu.

Bütün bu gelişmeler arasında, Ford, Amerikan Kongresi'ni, aldığı karardan vazgeçmeye çağıracak, «Türkiye gibi sadık ve dost bir ülke»nin böylece mağdur edilmesine karşı çıkacaktı. Oysa, aynı Ford ve onun Dışişleri Bakanı Kissinger, Amerikan Kongresi'ne, Kıbrıs'ta olumlu gelişmeler olduğu konusunda teminat, hatta bilgi vermekten kaçınmışlar, bir yerde Kongre'nin yardımı kesme kararını, sözyerindeyse el altından tasvip eden bir tavır takınmışlardı. Fakat oynanan oyun karmaşıktı ve Ford'un şimdi bir kurtarıcı gibi ortaya çıkarak aynı kayıkçı döğüşüne katılması gerekiyordu. Ford da bu görevi yerine getiriyor ve sözde Kongreyi uyarıyordu. Bu arada, Dışişleri Bakanı Melih Esenbel ile bir görüşme yapan Amerikan büyük elçisi Macomber de Türkiye'de basın mensuplarına yaptığı açıklamada, Amerikan Hükümetinin Kongre'den durumu yeniden gözden geçirmesini talep edeceğini ve Türkiye'ye yardımın yeniden başlatılması için yetki isteyeceğini ileri sürüyordu.

Gerçekler nelerdir?

Bütün bu açıklamalar ve gelişmeler, özetle şu gerçekleri gözler önüne sermektedir:

1. Türkiye, bağımlı bir ülkedir, emperyalist dünya düzeninin sömürülen bir halkasıdır. «Düzen» partilerinin hepsi, halkımızın çıkarları istikametinde değil de, emperyalizmi ve onun yerli uzantılarını savunmak üzere çaba göstermektedirler.

2 — ABD Emperyalizmi, Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak amacıyla, Türkiye ile Yunanistan arasında, bir «Tavşana kaç tazıya tut» politikası izlemektedir.

Türkiye'nin Kıbrıs'a askeri müdahalesi ile, Kıbrıs'ta fiili bir taksim yaratılmış ve bu arada, ömrünü ve görevini tamamlamış Yunan Faşist Cuntası yerine, Amerikan Emperyalizmi'nin çıkarlarını daha plânlı, daha akıllı bir şekilde savunabilecek Karamanlis, faşizan yöntemlerin uygulandığı bir ortamda Yunanistan'ın başına geçirilmiştir. Karamanlis başa geçirilirken Türkiye'nin «ileri çıkışı» karşısında, kendisine «Beri» durması direktifi verilmiştir. Şimdiye çekilme sırası Türkiye'dedir. Amerikan askeri yardımının kesilmesi düzenbazlığı da bu geri çekilme politikasının unsurları arasında yeralıyor. Böylece Amerikan Emperyalizmi ve bu arada onun Yunanistan'daki hempaları Karamanlis ve Yunan düzen partileri, Yunan halkının, sözde güvenini yeniden kazanıyorlar.

3 — Yunanistan ve Türkiye arasında oynatılan bu «Tavşana kaç, Tazıya tut» oyununda sadece Amerikan Kongresi, Amerikan Hükümeti ve Amerika finans kapitali değil, Yunanistan ve Türkiye'deki bütün «Düzen» partileri ve onların sözcüleri de yeralmaktadır. Nitekim, soruna sadece Türkiye açısından bile bakıldığında, başta Ecevit olmak üzere, Demirel'in de, Feyzioğlu'nun da, Bozbeyli'nin de, Erbakan'ın da aynı kayıkçı döğüşünün aktörleri olduğu gün ışığına çıkmaktadır.

4 — Amerikan Emperyalizmi Türkiye'nin kendi dışında bir çözüm aramıyacağını, arıyamıyacağını çok iyi bilmektedir. Düzen partilerince Amerika'ya karşı yöneltilen bütün eleştiriler, bir sabun köpüğünden ibarettir. Amerikan Emperyalizmi Türkiye'de kimleri ve ne şekilde «Dost» tuttuğunu çok iyi bilmektedir.

Nitekim «Düzen» partilerinin sözcüleri, Türkiye'nin «Dost»una ihanet etmiyeceğini, ve başkasının yanında yer almayacağını dünya âleme duyurmuşlardır,

5 — Amerikan askeri yardımının kesilmesi, gerçekte görünüşte bir yardım kesilmesi niteliğini taşımaktadır. Bir süre sonra bu yardıma ya yeniden başlanacak ya da başka kanallardan Türkiye'ye silâh gönderilmesine devam edilecektir. Nitekim Federal Almanya ve Hollanda'nın hemen devreye sokulmaları rastlantı değildir.

6 — Amerikan Askeri yardımının kesilmesi teraneleri ile koparılan fırtınanın ardından, Türkiye'nin «Dış ve İç Düşmanlar» karşısında yalnız kaldığı, bu bakımdan «Milli birlik ve beraberliğe» her zamankinden daha fazla ihtiyaç duyduğumuz ileri sürülebilecek, böylece işçiler, emekçi halkımız ve tüm yurtseverler üzerindeki baskılar daha da yoğunlaştırılabilecektir.

7 — Yine, Dış askeri yardımların kesilmesi tehlikesine karşı, Ulusal Savaş Sanayiin'in bir an önce kurulması gerektiği öne sürülecektir. Böylece tamamen dışa bağımlı bir savaş sanayiinin temelleri atılarak, Türkiye daha militarist bir ülke niteliğine sokulacak, ülkedeki sınırlı demokrasi daha da sınırlandırılabileceği gibi, diyelim ki, ABD Emperyalizmi'nin çıkarları Ortadoğu'da daha etkin bir şekilde savunulabilecektir. Nitekim Faşist Şah yönetimindeki İran'ın izlediği yol da budur.

Burada son olarak bir kere daha belirtelim ki, Amerikan Askeri Yardımı soyut bir yardım değildir, çok somut bir niteliği vardır ve bu yardım halkımıza değil, halkımız üzerinde en zalim bir baskı ve terörü uygulamakta olan yerli finans kapitalle onun ortaklarına yapılan bir yardımdır. Halkımız üzerinde sürdürülen baskıların bir aracından başka bir şey değildir ve aynı zamanda ABD Emperyalizmi'nin Orta Doğu'daki çıkarlarını savunmaktan başka bir amaç yoktur bu yardımın arkasında. Yoksa Türkiye sahip olduğu coğrafi konum dolayısıyla ABD Emperyalizmi'nin dışında bir tehdit ve tehlike ile karşı karşıya değildir. Bu sözde tehdit ve tehlikenin halkımızı uyutmak amacıyla temcit pilâvı gibi ikide bir ısıtılıp ileri sürülen bir soysuz yalan ve iğrenç bir kışkırtma olduğu açıkça ortadadır.

Öte yandaan, ABD Emperyalizmi ile emekçi halkımız arasındaki çelişkinin gizlenmesinde ve halkımızın karşısına yalancı hedefler çıkartılmasında, ABD Emperyalizmi ile ülkemizdeki Düzen partileri ve onların sözcülere elele gelmişlerdir. Şovenizmi kışkırtmakta, ABD Emperyalizminin çıkarlarının savunulmasında, Ecevit, Demirel, Feyzioğlu, Bozbeyli ve Erbakana arasında bir Küfür-İttifakı oluşmuş ve oluşturulmuştur.

Amerikan askeri yardımının kesilmesi yaygaları arasında, gözümüze çarpan bazı gerçekler bunlardır ve halkımızın artık gerçekleri olduğu gibi kavraması zamanı kesinlikle gelmiştir. Bu bilinçlenme ve bilinçlendirme görevi ise, İşçi sınıfı partisi ile tüm sosyalistlere düşüyor.

---

25 Yılda ücretler yüzde 500 artarken, ekmek fiyatları yüzde bin arttı

Ücretler fiyatlardaki azgın yükselişin çok gerisinde kalıyor

Ekmek fiyatları 250 kuruş oldu. Şimdi artık 685 gram ekmeği 250 kuruştan yiyeceğiz. Yani bir kilo ekmek 367 kuruş. Halkımızın en temel gıdasının fiyatı işte böylece bir kere daha artırıldı.

Ancak ekmek fiyatlarını sürekli arttırma yeni bir olay değildir. Aşağıda rakamlarla, sayılarla da göstereceğiz. egemen güçler sömürü ve tahakkümlerini ekmek fiyatlarından da uzak tutmamışlar, halkımızın temel gıdasının fiyatını sürekli artırmışlardır. Üstelik bu fiyat artışlarını maskelemek için kimi zaman ekmeğin gramını düşürerek, kimi zaman fiyatını artırarak, kimi zaman unun kalitesini bozarak, kimi zamanda ekmek fiyatına dokunmayıp, gramını indirmeyip bu defa da paranın değerini düşürerek binbir türlü dolap döndürmektedirler.

Dönen bu dolapları kimin çıkarınadır? Dolapların döndürdüğü su kimin değirmenine akmaktadır? Tek kelimeyle söyleyelim: Finans kapitalin. Aşağıda bunu sayısıyla, hesabıyla kitabıyla göstereceğiz. Şimdi sadece söylüyoruz. Her konuda olduğu gibi ekmek konusunda da sütün kaymağını finans kapital yemektedir. Kaymaktan arta kalan sütü tefeci-bezirgânlar, aracılar, büyük toprak sahipleri almakta, emekçi halkımıza ve işçi sınıfımıza da bulaşık süt kabını yavan ekmekle sıyırmak kalmaktadır.

1950 yılından bu yana yirmi beş yıl geçti. 25 Yılda ülkemizde ekmek fiyatları yüzde binden de fazla arttı. 1950'de kilosu 36 kuruş olan ekmek bugün kilosu 367 kuruştan satılıyor. Yani artış elifi elifine yüzde 1.104. Aynı yıllarda asgari ücret 760 kuruştu. Bugün ise 40 lira. Asgari ücreteki artış oranı bu durumda sadece yüzde 526 olmuş.

Yani burjuva borazanları asgari ücretler 25 yıl önce 760 kuruş iken bugün 40 lira oldu diye gözboyacılığa kalkıştıkları zaman vereceğimiz cevap budur. Evet asgari ücret bu kadar arttı ama, bırakınız diğer tüketim maddelerini, en hayati ihtiyacımız, ekmeğimiz ne kadar arttı. Biri (ücretler) yüzde 526 artımş, diğeri (ekmek) yüzde 1.104 artmış. Bu durumda asgari ücretle çalışan bir işçi zenginleşti mi, fukaralaştı mı? Toplu sözleşmelerle aldığı zamlar onu yoksulluktan kurtarabildi mi? Yoksa, patronların onca şikayet etiği, enflasyona yol açıyor diye yaygarayı kopardığı ücret zamları pahalılık canavarının saldırılarını göğüslemesine yetti mi? Geriledi mi işçi ücretleri, ilerledi mi?

Bu soruların cevapları bugün işçi sınıfımız ve emekçi halkımız tarafından açık açık verilebilmektedir ve bu cevaplardır, finans kapital başta olmak üzere tüm sömürücüler çetesinin iflâsını kanıtlayan.

Sayıların çıplak dili:

Biraz da sayıları konuşturacağız. Konuşturacağız ki halkın ekmeği ile hayasızca oynayanlar ve bunu aralıksız sürdürenlerin maskeleri düşsün. Üstelik sayıları burjuva iktidarların yayınladığı istatistikterden alarak yapacağız bunu.

1950 Yılında ekmeğin kilosu 36 kuruştu. Bu 1955 yılında küçük bir düşme gösterdi. (Gözden ırak tutmayalım: Bu düşme bir defa oldu. Ve o yıllar makinalı tarımın yaygınlaşmağa başladığı, büyük toprakların, meraların sürülerek, ormanların kesilerek ekime açıldığı yıllardır.) 1955 yılında kilosu 33,3 kuruş olan ekmek 1960 yılında 71 kuruşa, 1965'de 101 kuruşa çıktı. 1968 yılında 120 kuruşa fırladı, 1973'de 295 kuruş oldu ve geçen hafta bir zam daha gören ekmeğin kilosu 357 kuruşa yükseldi.

Görülüyor artış yüzde binden fazla: yüzde 1.104.

Bu artıştan keselerini, kasalarını dolduranlar kimlerdir. Küçük üreticiler mi? Geniş yoksulluk ve yokluk içinde kıvranan köylülerimiz mi? Görelim:

1965 yıllarına kadar kilosu 18 kuruştan 58 kuruşa kadar satın alınan buğday 1965-1968 yıllarında 78 kuruşa yükseldi. Görülüyor artış ne kadar küçük. 1970'de buğdayın kilosu 85 kuruş, 1971-72'de 100 kuruş, 1973'de 120 kuruş oldu. Geçtiğimiz hafta buğdaya da zam yapıldı ve kilosu 240 kuruşa çıktı. Görülüyor gene. En büyük artış bu defa yapılan zamla olmuş. Daha önceki artışlar devede kulak kabilinden. Son defa yapılan zammın ise artık epey palazlanmış olan kapitalist tarım işletmelerindeki büyük üreticileri kollamak amacıyla yapıldığını ileri sürmek de pek yanlış olmayacaktır. Bu arada gene gözden ırak tutulmaması gereken nokta, çoluk çocuğunun rızkından keserek birkaç çuval buğdayını satmağa kalkışan küçük ve yoksul köylülerimiz buğdaylarını Toprak Mahsulleri Ofisine değil kasabalarda yuvalanmış tefecilere, bezirganlara kaptırmaktadırlar. Yani buğday fiyatları artsa da kaymağını gene sömürücüler çetesi yemektedir.

Bir de işçilerin durumu var. 1950'lerde 7.60 kuruş civarında olan asgari ücret daha sonra önce 12.50 liraya, sonda 18 liraya, sonra 22,50 liraya, sonra 25 liraya ve en son da 40 liraya çıktı. Artış sadece yüzde 526. Yani ekmek artışının tam yarısı kadar.

Peki kim yiyor bu kaymağı? Cevap kısa demiştik: Bir

(Devamı 5. sayfada)

ZİKRULLAH KIRMIZI

İşçi sınıfının ve emekçi halkın, ekonomik-demokratik mücadelesi yeni bir hareketlenme dönemine giriyor. Kitleler ekonomik, demokratik hakları için örgütleniyor, mücadele veriyor. Emperyalizme bağımlı tekelci geri kapitalist yapı bunalımından bunalıma yuvarlanırken emekçi sınıfların kavgası işçi sınıfının mücadelesiyle, işçi sınıfı ile birleşiyor, bütünleşiyor. Egemen sınıflar emekçi sınıfların güçlerini bölmek, örgütlenmelerini engellemek istiyorlar. Emekçi kitlelerin örgütlenme mücadelesinin bir bölümü olan, bütün çalışanların, emekçilerin sendika ve grev hakkı mücadelesi gündemdedir ve demokratik mücadelemizin bir parçasıdır.

Öğretmenler, Türkiye'nin dört bir yanında, güngeçtikçe işçi sınıfına yaklaşarak ve onun bayrağı altında olmaya namzet bir mücadele veriyorlar. Emekçi sınıfların, bu baskı - zulüm - sömürü düzeninden en fazla etkilenen bir kesimi olarak ekonomik-demokratik haklarını istiyorlar. Önümüzdeki günlerde Türkiye'nin bütün illerinde ve özellikle büyük şehirlerde işsizliğe, pahalılığa, zulme, sömürüye, faşist saldırılara karşı, öğretmen yürüyüşleri yapılacak. Öğretmen Sendika, grev, toplu sözleşme hakkı istiyor. Öğretmen, hak ettiği yaşama düzeyine ulaşmak istiyor. Halkının mücadelesinde yerini alıyor.

ÖĞRETMENLER DEVRİM GÜÇLERİNİN AYRILMAZ PARÇASIDIR.

Öğretmen kitlesi, büyük bir çoğunluğuyla, emekçi halkın işçi sınıfına en yakın bölüklerindendir.

Öğretmen, hiç tartışmasız bir *emekçidir*. O emeğiyle yaşar ve çoğunlukla işgücünden başka birşeye sahip değildir. Sınıf kökeni emekçidir. O, bir «halk çocuğu»dur. Bazı memur tabakalarına, bazı aydın kesimlerine oranla, öğretmen, doğrudan olmasa bile dolaylı yolla değer yaratır. Öğretmen, üretici güçlerin en başta gelenlerinden olan *insan* üretici gücünün yetkinleşmesinde, gelişmesinde emeğin etkinleşmesinde, vasıf kazanmasında da birinci dereceden rol oynar. Böylece üretime dolaylı katkıda bulunmuş olur. Bu bakımdan, öğretmenin faaliyeti «üretici», (dolaylı da olsa) «değer yaratıcı» bir faaliyettir.

Genel sınıf kökeni, yani emekçi sınıflardan gelmesi; yaptığı işin üretici, değer yaratıcı niteliğiyle birleşince, işgücünü karşısında ister özel sermaye ister devlet olsun-işverene satan öğretmen, işçi sınıfına büsbütün yaklaşır. Bu özellikler, onun «aydın» olma niteliğiyle birleşince, bilinçlenmesi ve işçi sınıfının öncülüğünde emekçi halkın kavgası içinde yer alması, biraz daha kolaylaşmaktadır.

Öğretmenin toplumdaki yeri, sınıf konumu, geçtiğimiz yıllarda büyük ölçüde tartışma konusu oldu. Kimisi öğretmeni işçi sınıfndan sayarken, kimisi küçük burjuva tabakalara yerleştirdi. Öğretmenin toplumdaki yerini doğru belirlemek, işçi sınıfı karşısındaki konumu tesbit etmek için, sosyalizmin bilimi ne diyor, kısaca bakalım:

Sosyalizmin biliminde öğretmenin yeri

19. yüzyılda, öğretmenler, belki sermaye tarafından doğrudan sömürülmüyorlardı. Kapitalist için doğrudan artı değer yaratmıyorlardı. Ama düşük ücret alıyorlar; burjuva bürokrasisi, toprak sahipleri, dinsel kurumlar tarafından eziliyorlardı. 1904'lere, 1905'lere kadar, öğretmen örgütlenmeleriyle işçi sınıfı örgütlenmeleri arasında ciddi bağlara rastlanmıyor.

Lenin, daha 1899'larda bu konuya eğilmişti. Parti programının hazırlanması sırasında, notları arasında şu cümlelere de rastlanır: *«Kırsal bölgelerin aydınları, meselâ gerek maddî gerek manevi bakımdan ezilen, aşağılanan, keyfi zulüm rejimini yakından izleyen ve aynı baskılara maruz kalan ve hareketin gelişmesi şartıyla Rus sosyal demokrasisine sempati duydukları bilinen öğretmenler, unutulmamalıdır.»*

Ama aynı dönemlerde ve 1902, 1903'lerde, Lenin, işçi sınıfı içinden de örgütlü bir öncüler müfrezesinin oluşturacağı parti disiplinine «aydınların» uymasını isterken, öğretmenleri de, bu disipline uymaları güç olan aydınlar arasına koyuyor.

Birinci emperyalist dünya savaşı sırasında, öğretmenlerin en bilinçli kesimlerinin özellikle Avrupa'da, işçi ve emekçilerin yanında, işçi sınıfı örgütlenmeleriyle bağ kurarak örgütlendikleri görülüyor. Faşizm tehlikesinin büyüdüğü yıllarda ise, öğretmen örgütleri, sendikaları, anti faşist cephelerin en önemli unsurlarından oluyorlar.

Lenin, Sovyet devriminin ilk dönemlerinde Rusya Öğretim İşçileri'nin Birinci Kongresi'nde şöyle diyor:

«Kapitalist kültürün sınıf karakteri, öğretmenlerin bu kültürün etkisinden henüz kurtulamamış olmaları sonucunu doğuruyor. Ama... Öğretmenlerin örgütlenme çalışmalarını güçlendirmeliyiz. Ve onların da yardımıyla, köylüleri burjuvaziden koparıp, proletaryanın müttefikleri haline getirmeliyiz.»

Yine Lenin, devrimin hemen öncesinde ve hemen sonrasında, halkın bağrında yaşayan öğretmenlerin, *«işçi sınıfının müttefiki olabileceklerini ve özellikle köylü kitlelerini etkileyebileceklerini»* söylüyor.

Ustalar, öğretmenin, işçi sınıfının bazı özelliklerini de taşımakla birlikte doğrudan doğruya işçi sınıfından olduğunu söylemiyorlar. Ama emekçi tabakalar arasında, gerek özellikleri, gerek yaşaması ile işçi sınıfna en yakın olduğunu söylüyorlar. Yine, öğretmen kitlesinin, burjuva kültürünün etkisi sonucunda, kendi içinde homojen olmamakla ve o kültürle bağlarını koparmamış olmakla birlikte, yani işçi sınıfı ideolojisine kendi hayatıyla bağlı olmamakla birlikte, proletaryanın işçi köylü ittifakının kurulmasında çok yararlı, yakın bir müttefiki olabileceğine işaret ediyorlar.

Tekelci kapitalizmin gelişmesi öğretmenleri işçi sınıfına yaklaştırıyor

Tekelciliğin gelişmesi, emperyalizmin doğuşu, faşizm tehlikesi ve anti faşist, anti monopolist, anti emperyalist cephelerin gerekliliği, ikinci dünya savaşından sonra, toplumun çeşitli sınıf ve tabakaları gibi, öğretmenleri de daha net bir konuma getirdi. Batı'da öğretmen örgütlenmeleri, öğretmen sendikaları, işçi sınıfının örgütleriyle birlikte Birinci Dünya Savaşı öncesinde faşist dönemde ve savaşta anti faşist mücadele sırasında, anti faşist cephelerin en önemli unsurları oldular. Üstelik uluslararası bilince, uluslararası işçi sınıfı ile dayanışma bilincine de kavuşmaya başladılar. Öte yandan, emperyalizmin sömürüsü altındaki ülkelerde anti emperyalist mücadelede, ulusal kurtuluş savaşlarında, anti emperyalist cephenin en önemli unsurlarından biri de öğretmenler oldu, oluyor.

Tekelcilik geliştikçe, bütün emekçi tabakalarla birlikte, öğretmenin durumu da kötüleşiyor, ekonomik durumu geriye gidiyor. Sermaye karşısındaki durumu işçi sınıfına yaklaşıyor. Orta sınıfların bu genel kaderi, öğretmenleri daha kökten etkiliyor. Faşizm ise başta işçi sınıfı olmak üzere bütün emekçi sınıf ve tabakalar gibi, öğretmenleri de birinci derece eziyor.

Kısaca, günümüzde, gerek emperyalist ülkelerde gerekse emperyalizmin ağı içindeki sömürülen ülkelerde, öğretmen kitlesi, her geçen gün, işçi sınıfına biraz daha yaklaşıyor ve kaderinin onun kaderiyle birleştiğinin bilincine biraz daha varıyor. İtalya'dan, İngiltere'ye, Fransa'dan Almanya'ya, Vietnam'dan Tanzanya'ya, Türkiye'den Japonya'ya kadar, öğretmen kitlesinin ve öğretmen örgütlerinin, ezilen halklar, ulusal kurtuluş savaşları ve işçi sınıfı yanında yer aldığı somut örneklerle görülüyor.

Eksikler, tehlikeler neler?

Ama, yine de, günden güne işçi sınıfna yaklaşmakla, onun kavgasında yer almakla birlikte, öğretmen kitlesinin, özellikle emperyalizmin etkisi altındaki ükelerde burjuvazinin etkisinden, burjuva ideolojisinin etkisinden, küçük burjuva milliyetçiliği ve küçük burjuva demokratlığı çizgisi sınırlarından tam kurtulmadığı, işçi sınıfı ideolojisini tam anlamıyla benimsemediği de görülüyor. Her geçen gün, anti faşist, anti emperyalist cepheler de, sosyalizm kavgasında biraz daha etkin şekilde yer alsa da, geniş öğretmen kitlelerinin, bu sınıf tortularından zaman zaman kurtulamadıkları da oluyor.

Burjuvazi, eğitimin önemini, insanı biçimlendirmenin ne demek olduğunu iyi bildiği için, öğretmen kitlesi içinde bütün gücüyle çalışıyor. Öğretmen kitlesini bölmeye, işçi sınıfından soyutlamaya, şoven milliyetçi duyguların dar sınırları içinde tutsaklaştırmayı, küçük burjuva dar görüşlülüğü çemberi içine hapsetmeye uğraşıyor.

Günümüzde eğitimin, işçi sınıfının ideolojisiyle, emperyalizmin, ideolojisinin doğrudan doğruya çarpıştığı bir alan olduğu söylenebilir. Teknolojik gelişmeyle birlikte, eğitim günümüzde belki her zamankinden de daha büyük bir önem, teknolojinin tamamlayıcı bir parçası halini alıyor. Ve kapitalist dünyaca, uluslararası tekellerin en büyük çarpışma alanı olan bir alanda, eğitimin ve öğretmenin rolü biraz daha önem kazanıyor. Burjuva ideolojilerine karşı verilen savaş, dişe diş hale geliyor. Ve şüphesiz, örgütlenme, işçi sınıfının yanında ve onun bayrağı altında yer alma sorunu, bir ölüm kalım sorunu da oluyor. Günümüzde, öğretmen kitlesi, her geçen gün, «orta yol»lar olamayacağını, işçi sınıfı öncülüğündeki emekçi halkın kavgası dışında kalanın, burjuvazinin yanına gitmek, burjuvaziye yem olmak demek olduğunu daha iyi anlıyor.

Türkiye'de öğretmenin yeri

Türkiye'de ilk okul öğretmeninden eğitmene, orta öğretimde çalışanlardan Yüksek okullardakilere kadar 180 bini aşkın öğretmen var. Bunların çok büyük bir çoğunluğunu (140 bini aşkın) ilk okul öğretmenleri meydana getiriyor.

Şüphesiz ki bu 180 bini aşkın öğretmen kitlesi tümüyle homojen bir kitle değil. Köy öğretmeniyle, Üniversite Profesörü arasında, toplumsal konumu bakımından fark olduğu ortada. Ancak, yine de öğretmen kitlemizi, ana çizgileriyle ve çoğunluğuyla tanımlamamız mümkün: Öğretmenler, en büyük çoğunluğuyla, en güç şartlar altında, düşük maaşla çalışan, burjuva devletinin bürokrasi çarkı arasında ezilen, sömürücü egemen sınıfların doğrudan ve dolaylı baskı ve zulümlerine maruz kalan bir emekçi toplum kesimi meydana getiriyorlar.

Türkiye şartlarında, öğretmen kitlesinin kökeni emekçi tabakalar, emekçi halktır. Hele ilk okul öğretmenleri ve köy öğretmenleri küçük burjuva tabakalardan ve çoğunluğu da emekçi kesimlerden, kır emekçi ailelerinden, yoksul tabakalardan gelir. Böylece Türkiye'de öğretmen, (en büyük çoğunluğuyla) emekçi kökenlidir.

Öğretmen, hele köy, kasaba öğretmenleri, halkın en yoksul kesimleri arasında, onların güç hayatlarını paylaşarak yaşarlar ve sömürüyü en yakından görürler. Baskının, tahakkümün, zulmün bilincine hem gözlem, hem bilim, yoluyla kolayca varabilirler.

Öğretmen ve insan üretici gücü

Öte yandan, eğitim imkânlarının böylesine dar, eğitimin yetersiz olduğu bir toplumda, emeğin verimliliğini artıran, emeğe, insan üretici gücüne vasıf kazandıran, üretim dolaylı olarak katkıda bulunan, bir çeşit değer yaratan bir uğraş bir kat daha önem kazanır. Ve bu niteliğiyle öğretmenin emeği, öğretmenin yaptığı iş, toplumda üretimin bir parçası haline gelir. Öğretmen işçi sınıfına, işçi sınıfının temel özelliklerine biraz daha yaklaşmış olur.

Türkiye'de öğretmen, memur kesimleri arasında, burjuva devletinin de birçeşit üvey evladı halindedir. Son yıllarda koparılan bütün yaygaralara rağmen eline son derece az bir para geçmekte, yarattığı dolaylı değerin çok altında ücret alarak sömürülmektedir. Yine tekelci kapitalizmin gelişmesine bağlı olarak, bütün ara tabakalar, küçük burjuva tabakalar, emekçi kitleler gibi, öğretmenin ekonomik durumu de giderek kötüleşmektedir.

Öte yandan, büyük şehirden, iktidardan başlayarak, en ücra köydeki ağaya, tefeciye kadar, egemen sınıfların bütün halk ve demokrasi düşmanı güçleri, emperyalizmin yerli ortakları, gelenekleşmiş bir şekilde, emekçi sınıfların davasına sahip çıktığını gördükleri öğretmenin karşısındadırlar.

Öğretmeni bakanlık sürer, «kıyar»; kasaba eşrafı, tefeci bezirgân, ağa dövdürebilir, adamlarının saldırısına uğratabilir; tekelciler tahakkümü onu her geçen gün biraz daha yoksulluğa iter.

Öğretmen ve işçi sınıfı mücadelesi

Böylece öğretmen, kitlesi bir ara tabaka olmakla birlikte, sömürü, zulmün ve tahakkümün bilincine de vararak, git gide işçi sınıfına yaklaşmaktadır. Kavgasını işçi sınıfının ve içinden çıktığı, içinde yaşadığı, kendinin de mensup olduğu emekçi halkın kavgasıyla birleştirmektedir.

Bugün Türkiye'de öğretmen, emekçi tabakalardan, (örneğin yoksul köylü gibi, ondan farklı bir şekilde de olsa,) işçi sınıfına ve yakın olanlardandır.

Bu niteliğiyle de, anti faşist, anti emperyalist güçbirliğinin ve giderek cephenin, asli unsurlarından biridir. Örgütlenmesi, örgütlenme hedefleri bu noktalar etrafında odaklaşmalıdır. Ekonomik, demokratik ve siyasal mücadelesi bu çerçeve içinde gelişmelidir.

Bu bir süreç meselesidir. Bugün öğretmen kitlesinin en bilinçli kesimleri halkımızın kavgası içinde yer almakta ve işçi sınıfı ideolojisini büyük ölçüde benimsemektedirler. Ancak, öğretmen kitlesinin bir kısmının halâ -ve doğal olarak- burjuva ideolojisinin etkisinden sıyrılmadığı ve daha da önemlisi küçük burjuva ilericiliği çizgisini aşamadığı ve yer yer küçük burjuvazinin kaypak bulanık reformcu çizgisinde, özünde burjuvaziye yarayan bu çizgide, kaldığı görülmektedir. En bilinçli öğretmen örgütlerinde bile sıcak olaylar sırasında gözlenen, şoven tavırlar, küçük burjuva demokratizmine prim tanıma, sosyal demokrasi sınırları içinde kalma ve hatta «biz küçük burjuva örgütüyüz» bahanesi altında, çağımızda, kendi sınıf konumlarının gerektiğinden daha geri çizgilere düşme eğilimleri bunun sonuçlarıdır.

Belki bugünkü yapısıyla öğretmen örgütleri kitle örgütleridir. Ve belki küçük burjuva tabanları nicel olarak ağır basmaktadır. Şüphesiz ki bunlar ne bir işçi sınıfı partisidirler, ne de bir işçi sendikası. Ancak bu, tabanın ve sınıfsal konumun gerisinde gitmek, işçi sınıfından ve onun bağımsız çizgisinden yana tavır almamak, bu örgütleri bir adım ileri götürmemek demek değildir. Çağımızda ve Türkiye'de, emekçi sınıflar hergeçen gün biraz daha bilinçleniyorlarsa, işçi sınıf biraz daha örgütleniyorsa ve kendi bağımsız örgütleri ve ideolojisiyle sosyal gelişmeye kendi damgasını vurmaya adaysa, işçi sınıfına yakın olan öğretmenlerin bu sürecin dışında kalmaları (veya kendi yöneticileri tarafından zorlamayla dışında bırakılmaları) tabanın eğilimlerinden bile geri olarak, şu veya bu şekilde burjuvaziyi (reformcu burjuvazi de olsa) izlemeleri mazur ve yararlı görülemez.

Öğretmenin yeri bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm kavgasının yanında

Türkiye öğretmeninin yeri, halkın bağımsızlık -demokrasi- sosyalizm kavgasının yanıdır. Yani işçi sınıfının ve emekçi halkın yanıdır.

Bu kavga ise, emperyalizme ve yerli ortaklarına karşı verilen bir kavgadır. Tekelcilere, tefeci bezirgânlara, ağalara karşı halkın kavgasıdır. Demokrasi ve halk düşmanlarına karşı, bütün demokrat, ilerici, yurtsever güçlerin kavgasıdır. Ve şovenizme, reformculuk yutturmacalarına, kitlelerin dinamizmini engellemek isteyenlere karşı verilen kavgadır.

Bu kavgada öğretmen, halkın çocuğu olarak, işçi sınıfının öncülüğünde emekçi kitlelerin safında olmalıdır, geçmişte büyük ölçüde olmuştur ve yarın olacaktır.

Öğretmenler sendikalaşma ve grev hakkı için mücadele etmelidir

Yüzbinleri aşan ve Türkiye'nin en ücra köşelerine, kuş uçmaz, kervan geçmez yöreleri ne kadar, en kahırlı, en güç ama o ölçüde olumlu, yararlı yaratıcı bir çabayı sürdüren «öğretmen»ler, bugün, 1971 sonrası faşist dönemde, egemen güçlerin gaspettikleri ekonomik, demokratik hakları için mücadele etme göreviyle karşı karşıyalar. Bu mücadelelerinde, şüphesiz ki yalnız kalmayacaklardır. Çünkü bu mücadele, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın ekonomik, demokratik, siyasal mücadelesinin bir parçasıdır.

Bütün kafa ve kol emekçileri gibi; kapitalist düzenin emek sömürüsüne doğrudan veya dolaylı olarak maruz kalan bütün emekçi sınıf ve tabakalar gibi; örgütlenme, sendikalaşma yoluyla ekonomik-demokratik hakları için mücadele vermek, öğretmenlerin de, hem hakları, hem de görevleridir.

Bu gün, büyük bir çoğunluğu en ağır şartlar ve en büyük baskılar altında en düşük ücretlerle çalışan öğretmen kitlesi, sorunlarının çözümünde ilk adımın sendikalaşmak, grev ve toplu sözleşme haklarını elde etmek olduğunu bilincine varmıştır. Mücadelesini emekçi halkımızın ekonomik, demokratik mücadelesinden ayırmayan, sosyal konumu gereği ayıramayacak olan öğretmen kitlesinin, sendika ve grev hakkı için mücadelesi aynı zamanda tüm kamu personelinin, teknik elemanların, yani, en doğal hakları sermaye tarafından gaspedilen, verilmek istenmeyen bir çalışanlar kitlesinin de ortak mücadelesidir.

Egemen güçler halkın örgütlenmesine düşmandırlar

1971 sonrası faşizmin ilk hedeflerinden biri de, işçi sınıfımız, emekçi halkımız, aydınlarımız, öğrenci gençliğimizle birlikte, öğretmenler oldu. Sıkıyönetim döneminin gürültüyle «lanse» edilen davalarından biri de yüzlerce öğretmenin sanık olarak mahkeme karşısına çıkarıldığı, yıllarca zindanlarda tutulduğu, işkence gördüğü TÖS, yani Türkiye Öğretmenler Sendikası davasıydı. 80 bini aşkın öğretmenin üye olduğu ve Türkiye öğretmenlerinin gerçek temsilcisi TÖS, faşizm döneminde «bir sosyal sınıfın diğer bir sosyal sınıf üzerinde tahakkümünü sağlamaya yönelik gizli teşkilat» iddiasıyla kapatıldı. Yöneticileri bu yüzden hüküm giydiler. Bu davanın iddianamesi ve dosyası, şüphesiz ki hukuk tarihine demokrasi adına bir ibret ve utanç belgesi olarak geçecektir.

Egemen güçler, yerli yabancı sömürücü mihraklar, faşist komplocular neden bir sendikayı, özellikle de bir öğretmen sendikasını hedef almışlardı? Öğretmenlerin, neden örgütlenmeleri, sendikalaşmaları, sendikal haklarını kazanmaları gerektiği sorusunun cevabı, bu sorunun da cevabı sayılır.

Egemen sömürücü güçler, yani emperyalizm ve yerli ortakları, kitlelerin örgütlenmesinden, örgütlü mücadele vermesinden, ekonomik, demokratik, siyasal mücadelesini, burjuvazinin güdümü dışında, kendi örgütlerinde yürütmesinden her zaman ecelleri gibi korkarlar. Örgütsüz halkın köle halk olduğunu, örgütlü mücadelenin ekonomik planda olduğu kadar siyasal planda da güçlü ve başarılı olacağını bilirler. İşçi sınıfının ekonomik örgütlenmesine yani sendikalaşmasına çeşitli engeller getirmeye çalışan egemen sınıflar, işçi sınıfının siyasal örgütlenmesini yok etmek için ellerinden geleni ardına koymayan sömürücüler, şüphesiz ki işçi sınıfna en yakın, en bilinçli ve güçlü örgütlenmelerden ürkeceklerdir. Emekçi halkın ekonomik, demokratik, siyasal mücadelesinde «güç» olan her türlü örgütlenmeyi baltalamaya çalışacaklardır.

Başarabilecekler midir? Güçleri bölebildikleri, işçi sınıfından soyutlayabildikleri, ekonomik-demokratik-siyasal mücadele bütünlüğünü bozabildikleri, her toplum kümesini kendi içine, kendi sorunlarına kapayabildikleri oranda «evet». Bunu başaramadıkları oranda ise, hayır. Bunu başaramamaları da emekçilerin, çalışanların kendi elindedir, onların bilincine ve devrimci çalışmasına bağlıdır.

1971 Martına kadar öğretmen örgütlenmesinin durumu

Türkiye öğretmenleri, Cumhuriyet'ten bu yana örgütlenmeye çalışıyorlar. Muallimin cemiyetleri, Anadolu'daki öğretmen kulüpleri bunun ilk örnekleridir. Daha sonra çeşitli öğretmen Dernekleri ve bu Derneklerin birleşmesinden meydana gelen Türkiye Öğretmen Dernekleri Millî Federasyonu (T.Ö.D.M.F.) kuruldu.

Öğretmenlerin sendikalaşma çabalarının yoğunlaşması, sendikalaşma zorunluluğunun geniş öğretmen kitlesine yayılması, öğretmenlerin ülke sorunlarına, emekçi sınıflar açısından, kendileri de bu sınıfların bir parçası olarak ve giderek işçi sınıfına yakın açılardan bakmaya başlamaları, büyük ölçüde 27 Mayıs 1960 sonrasının ürünüdür. Öğretmenlerin Türkiye'de, 27 Mayısın ardından görülen toplumsal hareketlenmenin, uyanışın dışında kalmaları beklenemezdi; tersine bu uyanışın ön saflarındaydılar.

Demokratik özlü 1961 Anayasası'nın, 12 Mart faşizmi döneminde değiştirilen 46. maddesi şöyle diyordu: *«Çalışanlar ve işverenler, önceden izin almaksızın sendikalar ve sendika birlikleri kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten ayrılma hakkına sahiptir.»*

Öğretmenler kuşkusuz çalışanlara dahildiler ve kendi sendikalarını kurmalı, haklarını sendikaları vasıtasıyla savunmalıydılar. Ama henüz, sendikalar kanunu ve Devlet Personel Sendikaları Kanunu yoktu ortada. TÖDMF'nin 1962 Samsun, 1963 Antalya, 1964 Eskişehir kurultaylarında, tartışılan hazırlanan en önemli konulardan biri de Öğretmenler sendikasının tüzüğü idi. Öte yandan, çıkarılacak kanunun demokratik özlü olması için de mücadele ediliyordu.

Ama 8 Haziran 1965'de kabul edilen 624 sayılı Devlet Personel Sendikaları Kanunu, anti demokratik özlüydü. En başta, personel sendikalarının bu arada öğretmen sendikalarının grev ve toplu sözleşme hakkını tanımıyordu. Yine de öğretmenlere sendikalaşma hakkının tanınması, demokratik mücadeleye devam edilmesi kaydıyla bir ileri adım sayıldı ve 8 Temmuz 1965'de Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) kuruldu. İlk kurulduğu ay 90 üyesi olan TÖS'ün üye sayısı aynı yıl, kuruluştan 6 ay sonra 15 bine çıktı. 1966 sonunda üye sayısı 28 bindi. Temmuz 1967'de, yani kuruluşunun ikinci yılında üye sayısı 45 bindi. 1971 başında kapatıldığı zaman üye sayısı 80 bine ulaşıyordu. Böylece öğretmenler, örgütlenme susuzluklarının, örgütlenme bilinçlerinin en somut örneklerini verdiler.

Ama, örgütlenmeden, hele hele sınıf esasına dayanan örgütlenmelerden o derece ürken

(Devamı 5. sayfada)

Portekiz'de halk güçleri bir zafer daha kazandı

PORTEKİZ'DE 1 MAYIS 1974: Halk özgürlük, demokrasive sosyalizm mücadelesini kutluyor.

Emperyalizmin yeni bir saldırısına karşı, Portekiz'de halk güçleri, geçtiğimiz hafta yeni bir zafer daha kazandı. Emperyalist güçler bu defaki «masum» saldırılarını NATO aracılığıyla yürüttüler ve Portekiz'deki eski ortaklarına, o birkaç aileden ibaret tekelciler şebekesine ve latifundiya sahipleriyle, bunların, sağdaki soldaki örgütlerine dayandılar.

Portekiz'deki «demokratlaşma» sürüyor. Ancak bütün emperyalist güçlerin, dünyanın dört bir yanındaki sömürücülerin bütün akılları fikirleri, Portekiz'de «yeni bir Şili» yaratmakta. Şartların çok değişik olduğunu, komünist partisinin kitlelerle bağını ve etkinliğini, halk kitlelerinin 40 yıllık faşizmden nefretini, Portekiz Komünist partisinin orduyu ve iktidarı önemli ölçüde kontrol ettiğini bile unutuyorlar. Portekiz'de durumun hâlâ güç olduğunu Komünist Partisi Başkanı Cunhal da söyliyor, ama halka ve uluslararası işçi sınıfı hareketine güveni ni de belirtiyor. Bu güçlük, emperyalizmin halkların mücadelesini her gördüğü yerde boğma emelinden ileri geliyor. Ancak halen Hükümet ortağı olan ve Komünist partisi'ni yıpratmaya çalışan Portekiz Sosyalist Partisi Genel Sekreteri, Dışişleri bakanı Soares, hergün, emperyalist ülkelerden söz ederek yeni tehditler savuruyor ve şantaj yapıyor.

Başlıca şantaj konusu, Sosyalist parti hükümetten ayrılırsa, emperyalistlerin Portekiz'e saldıracakları ve yeni bir Şili'nin doğacağı. Son günlerde, tek sendika kanunu çıkarken Sosyalist partinin hükümetten ayrılıp ayrılmaması tartışıldı. Şimdilik hükümette kalmaya karar veren sosyalist parti içinde, bu yüzden önemli ayrılıklar ve çatlamalar da baş gösterdi.

Portekiz'de büyük, yiğit ve şanlı bir mücadele veriliyor. Dünyanın demokratik güçleri ve uluslararası işçi sınıfı bu deneyin kanla boğulmasına izin vermeyecektir. Portekiz halkı, bugün her zamankinden daha umutludur. Emperyalist güçler ve ortakları, aylardan beri aradıklarını bulamamışlar, hedeflerine ulaşamamışlar, Portekizdeki demokratik gelişmeyi, bütün çaba ve plânlarına rağmen durduramamışlardır. Emperyalist güçlere bu plânlarında yardımcı olanlar önce beklendiği gibi, emperyalistlerin Portekiz'deki işbirlikçileri, yani büyük tekeller, büyük toprak sahipleri, bunların sağ partileridir. Ama Portekiz'de gerçekten de önemli bir deney yaşanmaktadır. Bir kere daha bu, emperyalist kesimlerin dışından da emperyalizme yardım geldiği somut olarak gözlenmektedir. Portekiz Sosyalist partisi ve özellikle kendilerine Maocu adını veren küçük goşist grupçuklar emperyalizmin plânlarına ve ekmeğine yağ sürmektedirler.

NATO manevraları ve son olaylar

Portekiz Nato'ya bağlı bir ülkedir. Soares her gün bunu tekrarlıyor. Komünist Partisi de durumu şimdilik bir vakıa olarak kabul etmekle birlikte askeri güçlerini NATO emrine vermeyeceklerini de bildiriyorlar. Faşist Salazar ve Caetano rejimleri sırasında Portekiz NATO'dan özelllikle Afrika'daki sömürgelerinde sömürü ve tahakkümü sürdürmek bu uğurda silâhlanmak için yararlanıyordu. İçerde de faşizmi sağlamlaştırmak için. Şimdi böyle bir gerek kalmadı. Ama yine de NATO kuvvetleri geçtiğimiz hafta, aralarında Amerikan uçak gemisi Saratoga'nın da bulunduğu, 35 NATO savaş gemisi binlerce NATO askeriyle Portekiz açıklarında «manevra» yapmaya başladı. Bu manevralar tam bir gösteri ve gözdağı niteliği taşıyor. Ve Başkan Spinola'nın bir sol diktatörlükten, Soares'inse, çok büyük tehlikelerden söz ettiği günlere rastlıyor.

Buna karşılık, Portekiz'de 31 Ocak günü, NATO'yu protesto için veya başka nedenle gösteriler yapılacağı haber alındı. Gösteri hazırlayanlar arasında özellikle bazı partilerin ve örgütlerin a- bazı partilerin ve örgütlerin amacının hiç de NATO'yu protesto olmadığı, asıl amacın NATO manevraları sırasında büyük kargaşalıklar çıkmasını ve NATO güçlerinin müdahalesini sağlamak olduğu biliniyordu. Demokratik güçler, devrimci güçler 40 yıllık faşizmden sonra yeniden o karanlık döneme dönülmesine izin vermemeye azimliydiler. 30 Ocak'ta, Silâhlı Kuvvetler Hareketi, emperyalistlerin ve içerdeki karşı devrimci çevrelerin bir provokasyonuna yol açabilecek gösterilerin yapılmamasını istedi. Komünist Partisi bu karara uyduğunu bildirdi. Sosyalist Parti de, karara uyduğunu - biraz geç de olsa- bildirmekle birlikte, bir yandan de komünist partisini sosyalist partinin hazırladığı gösterileri önceden hesaplı olarak engellemekle suçladı. Portekiz devrimci çevreleri Soarez'in de yeni kargaşalar çıkması hesapları içinde olduğunu bildiriyorlar, Ve acaba 1918'da Almanya'da olduğu gibi, Portekiz'de de, sosyal demokrasi, işçi sınıfını ardından hançerleyecek mi? diye soruyorlar. Sosyalist Partinin sol kanadının, gösterileri zaten tasvip etmediği ve vaz geçilmesini istediği, buna karşılık sağ kanadın ısrar ettiği bildiriliyor. Portekiz'de herkes, bu gösterilerin karşı devrime koz vereceğini ve emperyalist müdahaleye kucak açmak demek olduğunu biliyor. Silâhlı Kuvvetler Hareketinin son kararı ve sosyalist partinin tutumu, sosyalistlerin yeni bir yenilgisi, komünist partisinin ve silâhlı kuvvetler hareketinin yeni bir başarısı olarak yorumlanıyor. Tek sendika kanununa başarısız karşı çıkışından sonra son günlerde Soares'in ikinci yenilgisi bu.

Öte yandan, Silâhlı Kuvvetler Hareketinin gösterilerden vazgeçilmesi isteğine, kendilerine maocu adını veren «Proletarya Partisinin Reorganizasyonu için Hareket Partisi, (aslında grupçuğu) olumsuz cevap verdi. Emperyalizmin ekmeğine yağ sürmeye kararlı, faşizme göz kırpan bu goşist grupçuk, 500 kadar militanıyla bir gösteri düzenledi. Bütün Karşı Devrimci Hareketleri Önlemekle Görevli Hareket Birlikleri (COPCON) gösterileri sakin bir şekilde izledi. Sadece göstericileri Hükümet meydanına sokmadı. Maoist grupçuk, «NATO'nun kovulması», «Yabancı Emperyalizme Hayır» sloganlarını attıysa da, sokaktaki halktan hiçbir yankı bulmadı. Daha çok eğlenceli bir gösteri şeklinde seyredilen göstericiler, birlikler hiçbir olaya meydan vermeden dağılmak zorunda kaldılar.

Evet, Portekiz'de emperyalist güçler ve ortakları, özünde burjuvazinin ajanları olanları olanlarla birleşip, demokrasiyi, halkın mücadelesini, sosyalizme giden yolu yıkmayı başaramadılar. Bir kere daha yenilgiye uğradılar,

● PORTEKIZ KOMÜNIST PARTISININ BAŞARILARI

Portekiz Komünist Partisi, Askeri Kuvvetler Hareketinin yaptığı darbeden sonra ülkede en örgütlü güç olarak ortaya çıktığı zaman gerçek bir işçi sınıfı partisinin bir ülkedeki işçi sınıfına ve onun yanındaki köylülüğe öncü olabileceğinin en güzel örneklerinden birini verdi. Alvaro Cunhal'in genel sekreteri olduğu Portekiz Komünist Partisi kırksekiz yıllık en koyu faşizmin olanca baskısına rağmen özellikle Lizbon civarında toplanmış olan Portekiz sanayiinde çalışan işçiler ve tarım kesiminde de latifundialarda ezilen tarım işçileri arasında kök salmıştı. Sendikaların büyük bir kısmı Komünist partisinin denetimindeydi. Parti, koalisyon hükümetinde azınlıktaydı, ancak Alvaro Cunhal'in devlet bakanı olarak ağırlığını koyması ile Askeri Kuvvetler hareketinin bir çok üyeleri de Komünist partisine sempatizan olduklarını göstermekten çekinmemeye başlamışlardı. Hükümetteki dengenin PKP lehine bozulması üzerine ülkede zaten sadece bir avuç aydına dayanan, fakat ülke dışında Avrupa'nın egemen sınıflarına dayanan «sosyal demokrat partiler» tarafından ehveni şer olarak nitelendirilen Soares'in başkanlığındaki Sosyalist Parti Komünist parti aleyhine atıp tutmaya başladı. Komünist partisi bir yandan örgütlenmesini hem yaygınlaştırıp hem de sağlamlaştırırken, bir yandan da ülkenin hemen hemen bütün haberleşme araçları üzerinde egemenlik kurmayı unutmamış ve geniş halk kitleleri arasında propaganda ve ajitasyon imkânlarını sonuna kadar kullanmaya başlamıştı.

Hükümetteki genellikle merkez ve sol eğilimli partiler arasındaki birlik son olarak Komünist partisinin önerdiği sendikalar kanunu üzerinde kopan fırtına ile dağılmaya yüz tuttu.

Parti ülkedeki bütün sanayi ve tarım işçileri sendikalarının bir tek ulusal konfederasyonda toplanması hakkında bir kanun teklifi sunmuştu. Bu kanunun kabul edilmesi sonucunda ülkedeki bütün sendikalı işçilerin PKP tarafından devrimci bir şekilde yönlendirilmesi gerçekleşeceği açıktı, çünkü güçlü sendikaların çoğunluğu zaten partiyi destekliyordu ve partinin elinde olmayan sendikalarda da PKP sempatizanları önemli miktardaydı.

Hükümet içinde bu kanun teklifi yüzünden büyük bir çekişme başladı. Sosyalist parti kesinlikle buna karşıydı, Askeri Kuvvetler hareketi içinde de ayrılık göze çarpar derecede fazlaydı. Ancak kabine toplantısında devlet başkanı Costa Gomez'in çekimser kalmasına rağmen kanun teklifi 9'a karşı 11 oyla kabul edildi. Bu gerçekten de PKP'nin önemli bir zaferiydi.

Bu, partinin Portekizdeki gücünün ne kadar önemli olduğunun önemli delillerinden sadece biriydi. Partinin bir çırpıda 100 bine yakın kişiyi toplayıp büyük mitingler tertipleyebilmesi, bir çok sanayi işletmelerinin ve büyük toprak sahiplerinin elinde olan verimli toprakların devletleştirilmesi yolunda adımlar atılması, ve hatta tarım işçilerinin şimdiden, devletleştirilmesi resmen gerçekleşmemiş olan toprakları işgal edip ekip biçmeye başlaması, bütün bunlar partinin örgütlü ve disiplinli çalışmasının eseridir.

Sosyalizmin temel kavramları

KULLANIM ve DEGIŞIM DEGERI

«Kapitalist üretim biçiminin hakim olduğu toplumlarda toplumun zenginliği muazzam bir mal yığını olarak görünür; bunun basit şekli veya birimi tek bir maldır. Bunun için incelememize malın analizi ile başlamamız gerekiyor.»

Marks'ın Kapital eseri bu cümle ile başlar. Kapitalist toplumun bütün iç çelişkilerini açıklayabilmek için, bu karmakarışık yapının, düğümü çözecek noktasını yakalamak, belirleyici unsurları tespit ederek sistemin temel işleyişini buradan çıkarmak gerekiyordu, Marks bu soyutlamaya, mal (meta)dan başlıyarak girişir. Toplumun bütün zenginlikleri bir mallar topluluğundan başka birşey değilse, o zaman birime inmek, soyut olarak malı ele almak gerekiyordu.

Peki mal (meta) nedir? Mal denilince neyi anlarız? Malın analizine girmeden önce bunun tanımını vermemiz gerekir.

«Mal, herşeyden önce, bizim dışımızda, özellikleriyle, şu ya da bu türden insan ihtiyaçlarını gideren bir şeydir. Bu ihtiyaçların mahiyeti, söz gelişi, midemizle ya da hayal gücümüzle ilgili oluşları, önemli değildir. Burada, şeyin insan ihtiyacını nasıl gidereceği, doğrudan doğruya tüketim aracı, yani tatmin sağlayıcı bir şey olarak mı, yoksa dolaylı bir yoldan, yani bir üretim aracı olarak mı işe yaradığı konusu da önemli değildir.»

● Her malın bir kullanım değeri vardır

Demek ki malın tanımında ilk karşılaştığımız özellik bunun belli bir insan ihtiyacını gidermeye yaramasıdır. Bu ihtiyacın niteliğinin bir önemi yoktur, yani bu malın mal olmasını değiştirmez. Birşeyin mal olabilmesi için o şeyin insanlar tarafından belli bir ihtiyacı gidermede *kullanılması*, ondan faydalanılması gerekir. Bu durum her malın bir kullanım-değerine sahip olmasına yol açar. Her malın sağladığı fayda onu bizatihi bir kullanım değeri haline getirir. Bu kullanım değeri ise ancak mal kullanıldığında ya da tüketildiğinde, harcandığında gerçek haline gelir.

İnsanlar malları, bunlar belli bir kullanım değerine sahip oldukları için, yani insanların belli ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlıyabildikleri için alırlar. Öteyandan bir toplumdaki zenginliklerin maddi muhtevası da bir kullanım değerleri topluluğudur.

Fakat şu da bilinen bir gerçektir ki insanlar ihtiyaçlarını ancak tabiatın sağladığı şeylerle tatmin ederler. Ancak tabiatın sağladığı kaynaklar genellikle insan ihtiyaçlarını tam ve noksansız karşılayabilecek durumda değildir, bunların işlenmesi, insan tarafından insan ihtiyacına uygun hale getirilmesi gerekir. Yani üzerinde çalışılmış, emek harcanmış olması gerekir. Demek ki şu sonuca varabiliriz: mallar insanlar tarafından tabiatın sağladığı nesnelerden elde edilir ve bu nesneler insanların ihtiyaçlarını karşılayabilecek onlar tarafından faydalı bir şekilde kullanılabilecek biçimde değiştirilmiştir. Bunlar insanlar tarafından tüketildiğinde bu malın kullanım değeri de gerçekleşmiş olur.

Şimdiye kadar bulduklarımızı özetliyecek olursak, şunları söyliyebiliriz her malın bir kulanım-değeri vardır ve bu o malın faydalı olmasından doğar. Kullanım değeri olmayan, insanların şu veya bu ihtiyacını karşılamıyan bir şeye mal denemez.

● Değişim değeri malın değiştirilmesinde gerçekleşir

Kapitalist toplumda ihtiyaçlarımızı nasıl karşılıyoruz? İhtiyaçlarımız için gerekli malları nasıl elde ediyoruz? Bu sorunun cevabı malın tanımı için gerekli ikinci unsuru da birlikte getirecektir. Hepimiz ihtiyacımızı karşılayacak her türlü malı, ekmeği, tuzu, elbiseyi pazardan parayla alıyoruz. Yani para olarak ne olduğunu açıklamayı şimdilik bir kenara bırakalım ve mal üzerine incelememizi sürdürelim. Pazardan mal alıyoruz dedik. Peki bu malın değeri nasıl belirleniyor? Niçin ekmek ikibuçuk lira da, bir kol saati beşyüz lira yada bir takım elbise bin lira?

Bu soruların cevabını ayrıntılı olarak vermeden önce malın değiştirilmesi meselesine dönelim. Paranın incelenmesini daha sonraya bırakalım ve mal alışının daha ilkel biçimine, trampaya, yani malların karşılıklı değiştirilmesine dönelim. Pazarda birisi iki tavuk veriyor ve bunun karşılığında başka birisinden beş metre basma alıyor. Her ikisi de bu değiş tokuşu belli kullanım değerleri elde etmek için yapıyorlar. Birincinin kumaşa ihtiyacı var, diğerinin ise iki tavuğa. Bunlar bu mallarla belli ihtiyaçlarını giderecekler. Ama niçin iki tavuk beş metre basma ediyor da, üç ya da yedi metre değil? Açıktır ki tavuklarla kumaş değiştirilirken, o somut anda, bunların ayrı ayrı ne kadar ihtiyaç gidereceklerinin hiçbir önemi yoktur. Yani bu değişimi belirleyen şey bu malların kullanım değerleri değildir. O zaman görüyoruz ki, malların içinde kullanım değerlerinden ayrı olan ve onların değiştirilmelerinde önem kazanan bir unsur daha vardır. Buna değişim değeri diyoruz. Kullanım değeri nasıl malın tüketiminde gerçekleşiyorsa, değişim değeri de malın değiştirilmesinde gerçekleşir.

● Malların ortak özelliği emek ürünü olmalarıdır

İki tavuk karşılığında beş metre basma alınabiliyorsa, bu herşeyden önce her iki malda da ortak bir şey olduğunu gösterir. Ortak birşey vardır ki, bu iki mal bu ortak şey üzerinde belli değerler kazanabilmekte, karşılıklı ölçülebilmektedir. İki tavuk beş metre basmaya eşitse, bunların her ikisi de ayrı ayrı başka üçüncü bir şeye eşit olmalıdırlar,

«Demek oluyor ki bu iki şey, kendisi bu iki şeyden ne biri ne diğeri olan, bir üçüncü şeye eşittir. Değişim değerleri oldukları sürece, bu iki şeyden her birinin bu üçüncü şeye indirgenebilir olması zorunludur... malların değişim değerleri, kendilerinde şu yada bu kadar bir miktarı bulunan bir ortak şeye indirgenebilir.»

Bu ortak şey nedir? Önce şu sorunun cevabını verelim mallar niçin değiştirilir? Bir insan elinde bulunan ya da kendi ürettiği bir malı ancak kendi ihtiyacına yaramıyorsa değiştirir ve kendinde olmayan bir mal alır. Aynı şey karşısındaki için de geçerlidir. Demek ki daima farklı mallar değiştirilir. Kimse beş kilo buğday satıp, gene beş kilo buğday alıp dönmez eve pazardan. Bir mal kendisinin aynı olan bir malla değiştirilmez, ancak farklı kullanım değerleri olan mallar birbirleriyle değiştirilir. Ortada bir değişim olabilmesi için malların farklı olması ilk şarttır. Mallar farklı ise bu ancak şunu gösterir, bu kullanım değerlerini yapanlar farklı işler yapmışlardır. Üreticiler mallarını birbirleriyle değiştirebiliyorlarsa bu onların farklı işler yapmış olduklarını, yani birinin tavuk beslemiş, diğerinin ise kumaş dokumuş olduğunu gösterir. Bu değişim neyi etkiler, bunun değişimdeki önemi nedir? Sadece şudur, farklı işler yapılmış olması, değiştirilen miktarların farklı olması demektir.

«Mallar kullanım değerleri olarak, herşeyden önce, birbirlerinden farklı niteliklerdir; değişim değerleri olarak ise, ancak birbirinden farklı miktarlar olabilirler, dolayısıyla bir zerre bile kullanım değeri ihtiva etmezler. Malın maddesinin kullanım değeri bir yana bırakılırsa, geriye malların ancak bir tek özelliği kalır: emek ürünü olmaları.»

Bütün malların kendisine indirgenebileceği ortak şey buna göre emekten başka bir şey olmuyor. Ve malların değişim değerini belirleyen şey bunların yapılmasında harcanan emek miktarı oluyor. Böylece değer hem her malda bulunan hem de malın kendisi ile aynı şey olmayan ve aynı zamanda bir miktar şeklinde ifade edilebilen, ölçülebilen ortak bir şeye, ortak bir büyüklüğe indirgenmiş olmaktadır.

«Bir kullanım değerinin ya da kullanıma yararlı bir şeyin, sırf ve ancak bu şeyde nesneleşmiş, madde haline gelmiş, soyut insan emeği bulunduğu için bir değeri vardır. Öyleyse bu şeyin değerinin büyüklüğü nasıl ölçülür? Bu kullanım değeri ya da kullanıma yararlı şeyde varolan 'değer yaratıcı öz'ün yani emeğin miktarı ile. Harcanan emek, harcanma süresi ile hesaplanır ve sürenin de ölçüsü saat, gün vb. gibi belli zaman birimleridir.»

Bütün malların ortak özelliği onların insan emeğinin ürünü olmalarıdır. Mal ile harcanmışinsan gücü bir yerde aynı şeydir. Her mal değişim sürecinde, kendi üretimi için insan emeğinin harcanmış olduğunu ifade etmekten öte birşey yapmaz. Malın değişimde kendini ifade etmesi, içinde insan emeğinin birikmiş olduğunu belirtmesinden başka bir şey değildir. «Emek ürünleri, hepsinde ortak olan bu toplumsal özün kristalleri olarak, değerdirler.»

● Mallar değiştirilmek için üretilmiş kullanım değerleridir

Malın tanımını şimdi bir kere daha yapmaya çalışırsak, şunları söyliyebiliriz. Önce her malın bir kullanım değeri vardır, yani belli ihtiyaçları gidermede faydalıdır. Her malın, aynı zamanda bir de değişim değeri vardır. Kullanım değeri değişim değerinin somut taşıyıcısıdır. Yani ancak kullanım değeri olan şeyler değiştirilir ve daha da önce üretilir. Değişim değeri bir ölçüdür ve malın içinde kristalleşmiş insan emeğinin bir sonucudur. Bu yüzden her mal belirli bir ölçüde insan emeğinin maddeleşmiş, kristalleşmiş şeklidir. «Mal olabilmesi için ürünün kendisine kullanım değeri olabileceği başka bir kimseye değişim yolu ile devredilmek üzere üretilmiş olması gerekir.»

Ancak değiştirilmek amacıyla üretilmiş kullanım değerine sahip bir nesne maldır dersek doğru bir tanım yapmış oluruz. Marks şöyle diyor: «...bu sözü edilen şeyler sırf iki yönlü oldukları, hem kullanıma yararlı nesneler ve hem de aynı zamanda değer taşıyıcıları oldukları için maldırlar.»

Marks «Biz her malı... iki şekilde, kullanım değeri ve değişim değeri olarak görürüz» der. Malın bu ikili (dualist) karakterinin kapitalist toplumun anlaşılmasındaki önemi nedir? Marks Engels'e yazdığı 8 Ocak 1868 tarihli mektubunda şöyle diyordu: «Malın kullanım ve değişim değerlerinde olan ikili yön gibi, malda temsil edilen emeğin de ikili bir karaktere sahip olması gerekir. Smith, Ricardo, ve diğerlerinde olduğu gibi, emeğin kaba analizi, her yerde açıklanamaz şeylerle karşılaşır. İşte eleştirici analizin bütün sırrı gerçekte buradadır.»

Marks bu sonuca nasıl varır? Önce «burjuva toplumunun çekirdek hücresi» dediği en basit ve genel kategoriden, maldan yola çıkar. Malın değerinin, emeğin tarihsel bir biçimi olduğunu görür bundan sonra. Bu tarihsel biçim ise malın hem kullanım hem de değişim değeri olarak görünmesinden (sınıflı toplumda) başka birşey değildir. Malın ikili karakteri ise emeğin ikili karakterinin bir sonucudur (Bunu ilerde inceleyeceğiz.) Emeğin ikili karekterinin incelenmesi Marks'ın malın değer biçimini, parayı ve nihayet sermayenin gelişmesini ortaya çıkarmasını sağlamıştır.

Bu yazımızda malın bilimsel bir tanımını vermeye ve özellikle malın ikili karekterini, kullanım ve değişim değerlerini incelemeye çalıştık. Şimdi sıra değişim değerinin belirlenmesinde emeğin rolünü daha geniş bir şekilde ele almaya ve özellikle emeğin ikili karekterini açıklamaya geliyor. Buradan da marksist değer teorisinin genel hatları çıkacak. Bu konuları bir daha ki yazımızda ele alacağız.

(Not: Bu yazıdaki bütün alıntılar Kapital'in birinci cildinden alınmıştır.)

işçi sınıfımızın mücadelesi gerçek referandumu «fiilen» uygulatıyor

Referandum mücadelemiz her geçen gün yeni boyutlara ulaşıyor. Son günlerde yetkili sendikanın saptanması konusunda çıkan uyuşmazlıklar yoğun bir biçimde mahkemelere yansımaktadır. İlk önce TSİP tarafından sahte referandumlar üzerine önerilen gizli oy açık tasnif sistemi artık işyerlerinde işçilerin mücadelesi sonunda yetkili sendikanın tayininde uygulanmaya başlandı. Son olarak iki işyerinde DİSK'e bağlı iki sendika gizli oy-açık tasnif sistemiyle yapılan referandumlarla toplu sözleşme yapma yetkisini aldı.

Carlton otelinde DİSK'e bağlı Turizm-İş ile Oleyis Sendikaları arasında çıkan yetki uyuşmazlığı sonucu yapılan oylamaya 122 işçi katılmış, işçilerin 84'ü Turizm-İş'e, 38'i Oleyis'e oy vermiştir. Böylece toplu sözleşme yapma yetkisini DİSK'e bağlı Turizm-İş almıştır.

Öte yandan Kartal Kaplama Fabrikasında Türk-İş'e bağlı Ağaç-İş ile DİSK'e bağlı ASİS sendikaları arasındaki uyuşmazlık gizli oy - açık tasnif sistemiyle çözümlenmiş, toplu sözleşme yapma yetkisini DİSK'e bağlı ASİS almıştır. İşyerinde çalışan bütün işçiler oylarını ASİS'e vermişlerdir. Oylama sırasında Ağaç-İş Sendikasından hiçbir yetkilinin bulunmaması üzerine Bölge Çalışma Müfettişleri Ağaç-İş'e telefon etmişlerdir. Ağaç-İş yetkilisinden ise: «O iş yerinde hiç üyeniz yok, işçiler daha önce sendikamızdan istifa ettiler», cevabı gelmiştir. Oylama sonucu, oylamaya katılan 43 işçinin tamamı ASİS Sendikasını seçmişlerdir.

Referandum yasası çıkmamış olmasına rağmen, Referandumun *fiilen* uygulanmaya başlaması ve devrimcilerin önerdikleri Gizli oy-Açık Tasnif'in işçilerin mücadelesi ile mahkemelere kabul ettirilmiş olması işçi sınıfımızın büyük bir başarısıdır. Hak verilmez alınır. Gerçeği bir kez daha ispatlanmıştır.

Malatya'da faşizmi protesto mitingi yapıldı

Malatya'da, Malatya Yüksek Öğrenim Derneği (MAYÖD), TÖB-DER'in beş şubesi, Yeşil yurt Lise Öğrencileri Dayanışma Derneği (YLÖD-DER), DGB Malatya Şubesi, Demokratik Halk Derneği ve Malatya Köylü Birliği tarafından düzenlenen «Faşizmi Protesto» yürüyüşü geçen hafta yapılmıştır. 8-9 bin kişinin katıldığı yürüyüşte faşizmin ne olduğu anlatılmış, faşistler ve yardakçıları kınanmıştır.

Yürüyüşü sabote etmek isteyen Ülkü Ocaklarından 100 kişi olay çıkartmak istemişler dir. Çıkan karışıklıkları bastırmak isteyen polis, cop kullanmış, bu arada yürüyüşe katılanları da coplamıştır. Olaylar sırasında 10 kişi yaralanmış, 9 kişi gözaltına alınmıştır.

İşsizliği, pahalılığı, zulmü ve faşizan saldırıları protesto mitingleri, toplantıları, bildirileri kısa zamanda büyük yaygınlık kazandı. Gün geçmiyor ki birbirinden yüzlerce kilometre uzaktaki kentlerimizde, kasabalarımızda hatta köylerimizde emekçi halkımız faşizmi lanetlemesin, işsizlik ve pahalılığın sorumlularını teşhir etmesin. Gün geçmiyor ki anti faşist güçbirliği yolunda geniş kitleler inançla haykırmasın. Bütün bunlar demokrasi, bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesinin kökleşmesinin kanıtlarıdır.

Elazığ'da işsizlik, pahalılık ve zulmü protesto yürüyüşü

Elazığ'daki yurtsever, ilerici ve sosyalist güçler 8 Şubat 1975 günü Elazığ'da işsizlik - pahalılık - yokluk ve zulmü protesto için bir sessiz yürüyüş düzenlemişlerdir. Gelecek sayımızda geniş bilgi vereceğimiz yürüyüşü düzenleyen Tertip Komitesinin dağıttığı bildiriden bazı bölümleri aşağıya alıyoruz:

«İşsizliğin pahalılığın, zulmün sebebi bir avuç yerli yabancı para babası ve onların uzantısı tefeciler, bezirgânlar ve ağalardır. Onlar ilâca, şekere ekmeğe, yağa zam üstüne zam yapan karaborsacı; istifçi, talancı ve vurguncu olanlardır.

Onlardır halkımızı Almanya'ya göçe zorlayanlar.

Onlardır dini politikaya alet edenler.

12 Marttan önce olduğu gibi şimdi de gençlerimizi, işçilerimizi bir avuç kiralık faşist köpeklerine sokaklarda Üniversite bahçelerinde kurşunlatanlar onlardır.

Gecekondularda yaşayan yoksul halkımızın üstüne panzer tankı ve copla saldıran onlardır...

Şimdi de hakim sınıfların irili ufaklı siyasi partileri «Milliyetçi Cephe» çığlıkları atarak birleşmek istiyorlar.

KARDEŞLER,

Milliyetçi cephe işsizliğin, pahalılığın, yoksulluğun gerçek yaratıcılarının cephesidir.

Milliyetçi cephe sömürü zulüm cephesidir.

Milliyetçi cephe Amerikancı, Natocu, Centocu ve ortak pazarcı cephedir...»

Referandum afişleri savcıya göre neler yapmış?

Adana Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcılığı, TSİP'in Referandum Afişlerini yapıştıran 5 kişi hakkında «Halkı kanuna itaatsizliğe ve suç işlemeye tahrik ve teşvik» suçundan dava açmıştır.

Savcının hazırladığı iddianameden bazı bölümleri yorumsuz olarak aşağıya alıyoruz.

«Hadise günü sanıklardan Hüseyin Gürcan, Kemal Mirzeler, Yücel Kandemir ve Reşit Kaya'nın geceleyin tahminen saat 21.00-22.00 sıralarında *(Patron Sendikalarına Son, Sendikamızı Kendimiz Seçeceğiz, Referandum)* yazılı ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi amblemi ve yazısı bulunan büyük puntolarla yazılmış afişleri Adana'nın işçi kesimi bulunan Kiremithane ve Sanayi Çarşısı bölgelerindeki duvar ve direklere yapıştırdıkları...

Kanunun kabul ettiği usule riayet edilmeden ve mevcut kanunun müsaade etmediği tavır ve davranışla işçi haklarının korunması gayesiyle de olsa işverenden bu yolda yapılacak baskı ve tehditlerin kanunun cevaz vermemesi sebebiyle suç teşkil eder mahiyette ve mevcut mevzuata uygun bulunmamaktadır.

Afişte yazılı (Patron Sendikalarına Son) ibaresinden de anlaşıldığı üzere işveren sendikalarının kuruluşu kanuni bir hak olduğu halde tehdit veya baskı ile kurdurulmayacağını ima eder mahiyette bulunması hukuki hakkını kullanmaya icbar etmek gibi halkı kanuna itaatsizliğe teşvik edici ve suç niteliği mahiyetinde bulunmaktadır...

Son zamanlarda işverenlere komprador, sömürücü, işbirlikçi, sermaye çevrelerinin uşağı, finans-kapitalin uşağı, tefeci ve emekçilerin sırtından zengin olması gerektiği vs. gibi yaygın propagandalarla işçi ve işveren arasında düşmanlık yaratıldığı ve bu suretle sistemli bir şekilde işçi sınıfının kanunsuz eylemlere yöneltildiği olayların seyrinden anlaşılmaktadır...

Sanıkların yukarda izah edildiği veçhiyle işçileri suç işlemeye tahrik ve teşvik etmelerinin Devletin güvenliğini tehlikeye koyar mahiyette olup olmadığı hususu ise işçi sınıfının işverene karşı suç işlemeye tahrik ve teşvik hususu yeknesak bir olaya istinat etmeyip Marksist ve Leninist ideolojik fikre uygun işveren ve patron tanımayan işçi hakimeyitini tesis ve işveren ile patronu ortadan kaldırmaya matuf bir düşünce paralelinde ortam hazırlayarak tahrik edici fiil ve harekette bulunması mevcut Anayasal düzeni ihlale götürecek bir mahiyet taşıması itibariyle de suçun devletin güvenliğini ihlâl eder derecede ve bununla ilgili olduğunun kabul edilmesi gerekmektedir...»

İZMİR SSK DA DİRENEN İŞÇİLER

SSK İzmir Şube Müdürlüğü Makine Servisinde çalışan Sosyal - İş sendikasına üye işçiler, kendilerine yapılan baskıları protesto etmek için 5 Şubat 1975 de direnişe geçtiler. İşçiler, herhangi bir yasal yetkiye sahip olmayan patron uşağı Ayhan Gökçedağ'ın kendilerine sürekli hakaret ettiğini, bu tutumunu uzun zamandan beri sürdürdüğünü söyleyip, görevden alınmasını istediler.

Olay yerine gelen polis, kapıları ve kapı camlarını kırarak direnişe engel olmak istedi. Polislerin saldırısı sırasında pek çok işçi yaralandı, bir kadın işçinin ayağı kırıldı ve 31 işçi gözaltına alındı.

Kimtaş işçileri patrona cevap veriyor

İşveren TANIK'LARIN 19. Ocak. 1975 tarihli İzmir gazetelerine vermiş olduğu gerçek dışı paralı ilân halkımızı yanıltmak, kendisini sorumsuz tutmak için, işverenlerin yıllardır uyguladıkları yalan mekanizmasına baş vurmalarından başka bir şey değildir.

Olayın gerçek yüzü şudur: Yıllardır işbirliği halinde olduğu sarı Taş-Top iş sendikası ile biz işçilerin emeğini sömüren işveren, şimdiye kadar karşısında hakkını arayamıyan işçilere alışmanın verdiği rahatlıktan, şimdi karşısında bilinçli dayanışma içersindeki işçilerin kararlı mücadelesinden irkilmiş ve yıllardır emeklerini sömürdüğü biz işçilere saldırıya geçmiştir.

Çünkü biz işçiler, sendika seçme özgürlüğünün, sarı sendikaların ne demek olduğunu, ancak haklarımızın mücadeleyle kazanılacağını öğrenmemiz neticesinde Disk üyesi Keramik İş'e üye olarak yetkili sendika olmasını isteyişimiz patronu harekete geçirmiş bu işe öncülük yapan 9 arkadaşımızı işten atmıştı. Bunun üzerine işçi arkadaşlarımız 9 kişinin işbaşı yapmasına kadar direneceklerini söyleyip arkadaşlarının saflarına katılmışlardır. Bunun üzerine işveren fabrika önündeki direniş halindeki bütün arkadaşlarımıza noter kanalıyla çıkış verip açlığa mahkum etmiştir.

İşte yaptığımız DİRENİŞİN, MİTİNGİN, ÖLÜM ORUCUNUN nedeni budur. İşveren: «uyuşmazlık temelde işçi ile şirketimiz arasında değildir» demektedir. Tam tersine uyuşmazlık haklarımızı gasp eden, bizi açlığa mahkum eden işverenledir.

Ve yine işveren, verdiği paralı ilânda, sanki ezilen, horlanan, hertürlü merciye müracaat ettiğimiz halde karşımızda kapalı kapıları bulan bizler değilmişiz gibi nedamet duymamız gerektiğini iddia ediyor. Halbuki nedamet duyması gereken varsa o da:

Müracaatlarımıza cevap vermiyen adli makamlardır.

Gerçek sendikamız olan Keramik-İşi tanımayan Bölge Çalışma Müdürlüğüdür. Bizi yıllarca sömürdüğü gibi bir de işten atıp fabrika kapısına jandarma diken patrondur.

Biz işçiler şanlı mitingimizden, direnişimizden, şeref duyarız.

HAKKIMIZI ALINCAYA KADAR MÜCADELE EDECEĞİZ, İŞÇİ SINIFININ YILLARDIR SÜREN ŞANLI MÜCADELESİ BİZE ÖRNEK OLSUN.

KİMTAŞ İŞÇİLERİ

Turhal'da faşizan baskılar sürüyor

Turhal Kitle Bürosu Bildiriyor:

Günlerdir kanunsuz uygulamalar ve «karakuşi» kararlar kol gezmektedir. Turhal'da, Yüzlerce şeker işçisinin işine son verilmesi, TSİP bildirisini dağıtan arkadaşların tutuklanması ve de arkasından kanunsuz olarak Kitle bürosunun basılarak talan edilmesi, büro sorumlusu Muhittin Bik arkadaşın tutuklanması.

Fabrikada çalışan daimi işçilerin pek çoğu sarı sendika ve patron zulmüne karşı çıkmakta ve işten atılarak açlığa terkedilen arkadaşlarının tekrar işe alınmalarını ve şu anda tutuklu bulunan beş arkadaşlarında serbest bırakılmalarını istemektedirler.

Turhal'da böyle bir terör havası estirilmekte ve kanun diye diye burjuva kanunları bile ayaklar altına alınmaktadır, Bu uygulamaların baş sorumlusu mahkeme üzerinde baskı kuran şeker fabrikası müdürleri ve patron sendikası sarı Şeker-İş'tir.

Turhal'lı yurtseverler ve şeker işçileri bu tahakküm zincirini mutlaka kıracaktır.

Günlerden beri şeker fabrikasında kazan kaynatılmakta sarı sendika ve patron uşaklığını kabul etmeyen işçiler bir bir ayıklanmaktadır.

İşçi sınıfımızın teşkilâtlı siyasi gücü sarı sendika - patron zincirini mutlaka kıracaktır.

Öğretmenler, sendikalaşma ve grev

(Baştarafı 3. sayfada)

egemen sömürücü güçler, önce o eski bölme oyunlarını oynadılar. Yasalarla, tüzüklerle, öğretmenleri bölmeye çalıştılar. Bu da yetmedi, TÖS'e karşı, «Milliyetçi Öğretmenler Derneğin gibi sağcı-faşist düzmece örgütler çıkardılar.

Özellikle 1967 sonrasında, hele 1969'larda TÖS'ün varlığı ve en ücra köylere kadar, üyeleri vasıtasıyla örgütlenmiş olduğu iyice ortaya çıktı. Buna karşılık TÖS'e, aslında ise, öğretmenlerin, toplum içindeki yerlerini doğru belirleyerek, işçi sınıf ve emekçi halkımızın yanında verdikleri mücadeleye saldırılar da yoğunlaştı. TÖS, «Halkçı, devrimci eğitim» diyor, «Devrim İçin Eğitim» sloganını atıyordu. Öğretmenler üzerinde ekonomik, siyasi, idari baskılar da yoğunlaştırıldı. 1969 yılındaki öğretmen, direnişi ve 1969 Şubatındaki büyük öğretmen yürüyüşü, hem egemen güçlerin dikkatini bir kere daha TÖS üzerinde topladı, hem de öğretmenlerin ekonomik, demokratik mücadelelerinde yeni bir adım oldu. Bu yürüyüşte, «Üretim olmayan yerde-Eğitim yoktur», «Hepimizi sürmeye harcırahınız yetmez», «Devrim için Eğitim», «Öğretmen halk elele», «Örgütümüz sarı değil, bu yürüyen sürü değil» dövizleri dikkati çekiyordu. Ankara'daki yürüyüşe Anadolu'nun çeşitli yerlerinden gelmiş onbinlerce öğretmen katılmıştı.

12 Mart ve Demokratik Mevzilerin K[illegible]

12 Mart'tan sonra, faşizmin önemli darbelerinden biri de, önce şubeleri sonra Genel Merkezi olmak üzere TÖS yedi. Örgüt kapatıldı. Ancak sayıları 80 bine yaklaşan TÖS üyelerinin örgütlenme, emekçi halkın yanında kavgasını verme azmi yok olmamıştı. Nitekim yasanın değiştirildiği ve artık kamu personelinin sendika kurma hakkının, emekçilerin örgütlenmesinden korkanlar tarafından yok edildiği bir dönemde, öğretmenler bu defa da Türkiye Öğretmenler Birliği (TÖB sonra TÖB-DER) çatısı altında hızla örgütlenmeye başladılar.

Öğretmenler tek bir güçlü sendikada örgütlenmelidirler

Öğretmenler bugün yeni bir örgütlenme mücadelesi dönemindeler. Faşist güçlerin ellerinden aldığı demokratik mevzilerin yeniden kazanılması, yeni mevzilerin elde edilmesi mücadelesidir bu.

Ve dün olduğu gibi bugün de, öğretmenler halkımızın ekonomik demokratik, siyasal mücadelesinin bir parçası olarak mücadele ediyorlar.

KAYBEDİLEN DEMOKRATİK MEVZİLER GERİ ALINMALIDIR.

ÖĞRETMENLERİN SENDİKA, GREV, TOPLU SÖZLEŞME HAKLARI İÇİN MÜCADELE EDİLMELİDİR?

ÖĞRETMENLERİN MÜCADELESİ, İŞÇİ SINIFININ VE TÜM EMEKÇİLERİN MÜCADELESİNİN BİR PARÇASIDIR. EGEMEN SÖMÜRÜCÜ GÜÇLER MÜCADELEMİZİ BÖLMEK İSTERLER BUNA ASLA FIRSAT VERİLMEMELİDİR.

BÜTÜN ÇALIŞANLARIN SENDİKA VE GREV HAKKI İÇİN MÜCADELE EDELİM. GÜÇLERİMİZİ BİRLEŞTİRELİM? YENİ DEMOKRATİK MEVZİLER KAZANALIM.

25 Yılda ekmek

(Baştarafı 2. Sayfada)

avuç finans kapital yiyor.

Tarladan toplanan buğday ekmek haline gelene kadar şöyle bir yol izliyor. Köylü (büyük yada küçük üretici) buğdayını ya doğrudan Toprak Mahsulleri Ofisine satıyor, yada da tüccara. (tefecilere, bezirganlara yani).

Tüccara sattıysa, değişen bir şey yok, çünkü tüccar da bunu gene ofise (Toprak Mahsulleri Ofisine: TMO) satıyor. TMO bunu (mesela İstanbul-da sayıları 11-12'yi geçmeyen) un fabrikalarına satmaktadır. İşte sütün kaymağını yiyenler bu bir avuç un fabrikatörüdür.

Ekmeğimizde oynayanları teşhir ederken bir noktaya daha ışık tutmalıyız. Yalnız ekmeğin fiyatını artırarak, yada gramajını düşürerek değil, Türk parasının değerini de sürekli düşürerek ekmeğimizle oynuyorlar. İşte gene sayıların çıplak dili: Paranın değeri sürekli düşürülüyor. Durmadan düşüyor paramızın değeri. Yani paramızın «satın alma» gücü gün geçtikçe azalıyor.

1938 yılında 100 kuruş vererek alabildiğimiz bir malı arada paranın değeri defalarca düşürüldüğü için bugün ancak 32 lira 32 kuruş vererek alabilmekteyiz. Devalüasyon denen paranın değerinin düşürülmesi ülkemizde süreklilik kazanmıştır. Daha bir kaç hafta önce «paramızın değerini ayarladık» kılıfı altında yeniden devalüasyon yapıldı.

1938'in bir lirasının bugünkü değeri 32 lira 32 kuruş dedik. Yıllara göre bu gelişmeye bir göz atalım:

1938'in 100 kuruşu 1950'de 452 kuruş oldu. 1955'de 531, 1960'da 11 lira 87 kuruş, 1965'de 14 lira elli kuruş, 1970'de 19 lira 62 kuruş, 1971'de 22 lira 75 kuruş, 1974'de de 32 lira 32 kuruş oldu.

Yani paranın değeri ha bire düştü.

Şu kısa yazı bile sömürü ve tahakküm güçlerinin emekçi halkımızın üstüne nasıl dört bir yandan çullandıklarını apaçık gösteriyor. Bir yandan fiyatları artırarak, bir yandan gramajları düşürerek, bir yandan da paranın değerini (satın alma gücünü) azaltarak habire emekçi halkımızı soyuyorlar. Bu rezil talan, bu sömürü, bu soygun sürüp geldi.

Ama sürüp gitmeyecek. Emekçi halkımız, işçi sınıfı öncülüğünde demokratik hakları nı sonuna kadar kullanma mücadelesini, siyasal iktidarı ele almak kavgasını ergeç zafere ulaştıracaktır.

Gaziantep'te yurtseverler faşizmi lânetledi

G. Antep Kitle Bürosu Bildiriyor

Türkiye'de İşçi sınıfımıza ve devrimci gençliğe yönelik saldırıları ve cinayetleri protesto etmek amacıyla tertiplenen miting, 22 sendika ve demokratik kuruluşun da katılmasıyla 2 Şubat 1975 pazar günü saat 14.00'de şehrimiz istasyon meydanında başlamıştır. Büyük bir halk kitlesinin katıldığı toplantıda konuşmacılar sırasıyla faşizmi ve emperyalizmi tanımlamış, anti faşist mücadelenin gerekleri üzerinde durmuşlardır. Bu konuda faşizme karşı güç birliği etmenin, işçi sınıfımızın ve tüm halkımızın faşizme karşı topyekûn mücadelesiyle mümkün olacağını belirtmişlerdir.

Sık sık «kahrolsun faşistler», «Kahrolsun Amerika», «Bağımsız Türkiye» «Şahinler, Örek'ler, Kerim'ler Ölmez», «Fabrika işçiye, toprak köylüye» gibi devrimci sloganlar atılmıştır.

Saat 16.30'da halk toplu olarak istasyon meydanından harekette yürüyüşe geçmiştir. Yine devrimci sloganlar atarak ve devrimci marşlar söyleyerek şehitler abidesine gelinmiştir. Yol boyunca halk yığınlar halinde yürüyüşe katılmıştır. Şehitler abidesinde toplanan 30 bini aşkın bir halk kitlesi faşizme karşı savaşarak ölen devrimcilerin anısı için saygı duruşunda bulunmuşlar. Bu arada Şahin Aydın'ın kardeşi bir konuşma yapmıştır. Burada da aynı şekilde devrimci sloganlar hep bir ağızdan söylenmiş ve yürüyüş böylece son bulmuştur.

Derik'te yurtsever öğretmenlere baskı

Mardin'in Derik İlçesi Töb-Der Şubesi geçtiğimiz hafta içinde basıldı Polis başta Töb-Der başkanı Muammer Akça olmak üzere sekiz öğretmeni göz altına almıştır. Töb-Der lokalinde ne kadar kitap, dergi gazete, broşür varsa polis hepsine el koydu. Polis öğretmenlerin evlerini aradı ve evlerindeki bütün kitaplara el koydu. Polisin el koyduklarının içinde İlke, Özgür insan dergileri, Kitle gazetesi de bulunuyordu. Polisin göz altı süresi içinde öğretmenlere yönelttiği sorular çok ilgi çekiciydi. Meselâ; Niçin Kitle gazetesi - İlke dergisi okuyorsunuz? Niçin sosyalizm ve Parti propagandası yapıyorsunuz?

kitle

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm ve Ekmek

Ülkemiz zor günler yaşıyor. Halkımız bir yandan ağır anti demokratik baskılar, azgın faşist saldırılar altında tutulmak isteniyor. Bir yandan ise fiyatlar artık dizgin tanımaz bir yükselme ile geniş ve yoksul emekçi kitleler saflarında tam bir cehennem şartları yaratıyor. Ücretler büyük bir çoğunluk için brüt 1200 liradır. Daha yüksek ücret alanlar da dahil tüm işçi sınıfımız ve emekçi halkımız ücretlerin yarısını silip götüren kiralarla, 40 liraya çıkmış peynirle, 35 liraya yükselmiş et'le, karaborsadan satın alınabilen yağla, 140 kuruşa satılan yumurta ile, bitpazarında bile 600 liradan aşağı satılmayan ceket-pantalonla, en kısa mesafeye 150-20 kuruş ödenen taşıt araçlarıyla ve tanesi 250 kuruşa, kilosu 367 kuruşa yükselmiş ekmek ile geçinmek için değil, «yaşamak için» mücadele etmektedir. Finans kapital ve gerici ortaklarının oluşturduğu sömürü ve tahakküm düzeni halkımızı işte böylesine bir yokluk, yoksulluk ve kıtlık tuzağı içine düşürmüştür.

Üstelik halkımızın bu sömürü ve tahakküm zincirini kırmak amacıyla giriştiği bütün demokratik eylemler panzerlerle, coplarla boğulmak istenmekte, bağımsızlık demokrasi ve sosyalizm kavgası her türlü engel, hile, baskı ve zorbalıkla önlenmek istenmektedir. Ancak bir yandan azgınlaşan baskı ve zorba saldırılar, bir yandan yükselen fiyatlar, bir yandan halkımızın ilerici, yurtsever, ve devrimci güçlerinin yükselttiği demokrasi bayrağı, bir yandan da işçi sınıfı sosyalistlerinin tavizsiz mücadelesi, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın «Bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm» bilincini geliştirmekte, işçi sınıfı önderliğinde örgütlü mücadele gereği halkımızın bilincinde kök salmaktadır.

Halkımızın bilincinde kök salıyor, dedik, bunun somut belirtilerini her olayda, her konuda gözlemek mümkündür. Ekmek fiyatlarını kimlerin yükselttiği, ekmeğin fiyatının yükselmesinden kimlerin büyük vurgunlar elde ettiği artık fabrikalarda tezgahbaşı sohbetlerinde, gecekondu kahvelerinde enine boyuna tartışılmakta ve «doğru» değerlendirilmektedir.

Artık bu konu enine boyuna yazılıp çizildi, söylenecek olan yeterince gereğince söylendi, diye pahalılığı sergileyen, pahalılığın yokluk ve yoksulluğun vurgulayan yazılara, sözlere kayıtsız kalmak mümkün değildir. Bu yanlış bir tutumdur. İşçi sınıfı sosyalistleri halkımızın bu en temel sorununun, en sıcak sorununun üstüne gitmek, gene gitmek, gene gitmek zorundadırlar. Özellikle «bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm» mücadelesi ile pahalılık, işsizlik, yokluk yoksulluk arasındaki derin bağ vurgulanmalıdır. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin «soyut bir geleceği» hedeflemediği, işsizlik, pahalılık cehenneminin çözümünün bu mücadelenin kazanılması ile mümkün olacağı ve sadece bununla mümkün olacağı bıkıp usanmadan geniş emekçi kitlelere anlatılmalıdır. Bu sosyalist mücadelenin bir gereği olduğu kadar, halkın bilinçlendirilmesinin, uyandırılmasının da gereğidir.

Öteyandan işçiler ve diğer emekçi sınıf ve tabakalar arasında kendine yer bulabilen bazı yanlış değerlendirme ve görüşlerin de etkisizleştirilmesi gerekmektedir. Özellikle işçi sınıfımızın içinde yaygınlaştırılmak istenen «sosyal demokrat ideoloji», işsizlik ve pahalılığın köklerini açıklama konusundaki aczini, erken seçim propogandası ile örtmek istemekte ve pahalılığı «hükümet yokluğuna ve siyasi istikrarsızlığa» bağlama çabasındadır. Henüz bilinçlenmemiş emekçilere pahalılığın köklerini bıkıp usanmadan açıklamak görevimizdir. Sorunun bir Irmak, Bir Ecevit sorunu olmadığı, pahalılığın temelinde finans kapitalin ve gerici ortaklarının çıkarlarının yattığı açıklanmalıdır. Dahası bütün bunların sorumlusunun «kapitalizmin» bizzat kendisi olduğu vurgulanmalıdır. Unutmamalıyız ki pahalılığın çözümü ne hükümet krizinin son bulmasında, ne üç beş karaborsacının defterinin dürülmesinde değil yeryüzünde temellerinden sallanan çürümüş, cançekişen kapitalizmin son bulmasında yani «bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm» mücadelesinin başarıya ulaşmasında yatmaktadır.

Ekmeğe zam, sömürüye devam!

Mustafa Mersin işçi 8 aydır grevde 600 lira alıyor.

«Şimdi cevap verme değil çare bulma zamanı»

Mustafa Mersin sekiz aydır grev yapıyor. İncirli'de Ömür lokantasının iki yıllık işçisidir. İki yıllık işçiliğinin sekiz ayını grevde geçirdi. Daha da geçireceğe benziyor. Grev süresinde ayda 600 lira alıyor Mustafa Mersin. Bir kardeşi var. Kendinden küçük. O da Ömür'de çalışıyor. O da grevci ve o da ayda 600 lira alıyor. Evde sekiz nüfus var. Başlarını soktukları daracık gecekonduda kira vermiyorlar. Evde bir de baba çalışıyor. Onun da aylık kazancı 1200 lirayı ancak buluyor. Ve 8 nüfus ayda toplam 2.400 liraya geçinme savaşında. Günde 10.12 ekmek yeniyor Mustafa Mersin'in evinde. Yani günde 25 lira ekmek parası veriyorlar.

Mustafa Mersin şöyle konuştu:

● *Aldığımız gelirin 25 lirasını ekmeğe yatırıyoruz. Eskiden 20 lira kadar tutuyordu. Bir günde 25 lira oldu. Bu yalnız ekmekte böyle. Eti tanımıyoruz. Yumurta 135 kuruştan. Bir yağda yumurta yapsak evde. Adam başına 2 yumurta düşse. Yalnız yumurta için 21 lira 60 kuruş vermemiz gerek. Bir liralık yağ, 50 kuruşluk da yakıt, tuz, kırmızı biber gitse, bir öğünde 5 ekmek yesek yağda kızarmış ikişer yumurtalı bir öğün yemek bizim ailemizin gelirinden tam 35 lira 60 kuruşunu alıp götürecek. Oysa ailenin günlük geliri 8 aydır 80 lirayı geçmiyor. Ben sana bir şey söyliyeyim mi arkadaş, şaşacaksın ama, biz gene de iyi durumdayız. Burada bir arkadaşım var, evli iki çocuklu. İkinci çocuğu daha bebek. Karısı çalışamıyor. 8 Aydır bu arkadaşım ayda 600 lira ile geçiniyor.*

Mustafa Mersin sorumlular için kısa konuşuyor:

● *Biz Ömür restoranın işçileriyiz. Lüks lokantadır bizim burası. Beyler, ağalar tavuk yemeğe gelirler buraya. Ekmekleri küçük sepetler içinde koyarız masalarına. Tavukları yerken, ekmeklerin ucundan ısırırlar. Kalanı da çöpe atılır. Sonra da binerler arabalarına çekip giderler. Bir hesap öderler bizim bir haftalık kazancımızı bırakırlar kasaya. Sorumluları soruyorsun bana, gören göz, duyan kulak, işleyen kafa için bu sorunun cevabı çoktan verildi arkadaş. Şimdi cevap verme değil, çare bulma zamanı.*

İsmail Öcal 20 yıllık öğretmen Dört çocuğu var.

«Şimdi sıkıntılarımız daha da sancılarımız katlanılmaz oldu»

İşçi sınıfına en yakın emekçi kesimlerinden biri öğretmenlerdir. Yıllardır Türkiye'de anti demokratik baskıların birinci hedefleri arasında yeralmaları bunun en iyi kanıtı olsa gerek. İşte bir öğretmen konuşuyor: İsmail Öcal. Geniş işçi kitlelerinin barındığı İstanbul'un en büyük gecekondu bölgelerinden birinde, Gaziosmanpaşa'da, Karlıtepe ilkokulunda öğretmenlik yapıyor. Dört çocuğu var. Günde 4.5 ekmek yeniyor İsmail Öcal'ın evinde. Ayda 500 lira kira ödüyor bir konduya. Ve ayda 2100 lira brüt maaş alıyor. Kesintilerle birlikte tutsa tutsa 1600 lira tutar ancak.

● *Ekmek zammı önemlidir. En temel besinimizdir ekmek. Halkımız pilav yese bile gene de bir lokma ekmek ısırmadan edemez. Ekmeğe yapılan zam her zamdan önemlidir. Şimdi sıkıntılarımız daha arttı, sancılarımız katlanılmaz oldu. Geçinmek mümkün değil. Hiç değil.*

● *Sorumlular mı? Sorumluları sorma değil, sorumlulardan hesap sorma gününde olmalıyız. Gaziosmanpaşa'da aç karnına ders yapmak zorunda kalan minik yavrularla karşı karşıyayız her gün, her saat.*

Şaziye Atmaca 77 yaşında bir karış bile toprağı yok.

«Demek buğday pahalandı. Daha açız bundan böyle he mi?»

Diyarbakır KİTLE Bürosu

Şaziye Atmaca 77 yaşında. Bir kere bile çarşı ekmeği yememiş hayatında. Bütün hayatı yoksulluk içinde geçmiş. Bir karış toprağı yok Şaziye Ana'nın. Hiç de olmamış. Yarıcı, maraba durmuşlar hep bey topraklarında. Tınaz gibi buğday harmanları yığmışlar ama yarısı beye, şu kadarı çerçiye, şu kadarı gaza, tuza şekere derken harman sonu boş kilelerle elleri böğürlerinde kalmış hep kendini bildi bileli. Üç oğlu, bir kızı, sayılarını bilmediği torunları var Şaziye Atmaca'nın. Torunlardan kimi ırgat dururmuş bey toprağında. Kimileri gurbetçi olurlarmış Adana'ya, Antep'e İstanbul'a. Biri de gavur ellerine gitmiş geçende. Yiyecek buğdaylarını satın alıyorlar. Sonra sırtlarına vurup, öğüttürüyorlar, kendi tandırlarında ekmek yapıp yiyorlar.

● *Bizim boğazımız buğdayladır oğul. Buğday olmadı mı biz açız. Günde kaç ekmek mi? Ne bileyim. Pişirebildiğimiz kadar, unumuzun yettiği kadar pişiririz. Kimi doyarız, kimi aç kalkarız. Buğday pahalanmış he mi? Ona buğdayı olan sevinsin. Biz fukaralar dizimizi döveriz gene. Parasıylan alırız biz buğdayımızı. Torunlarım, oğullarım para yollarlar onunla alırız. Demek pahalandı. Daha açız bundan böyle he mi?*

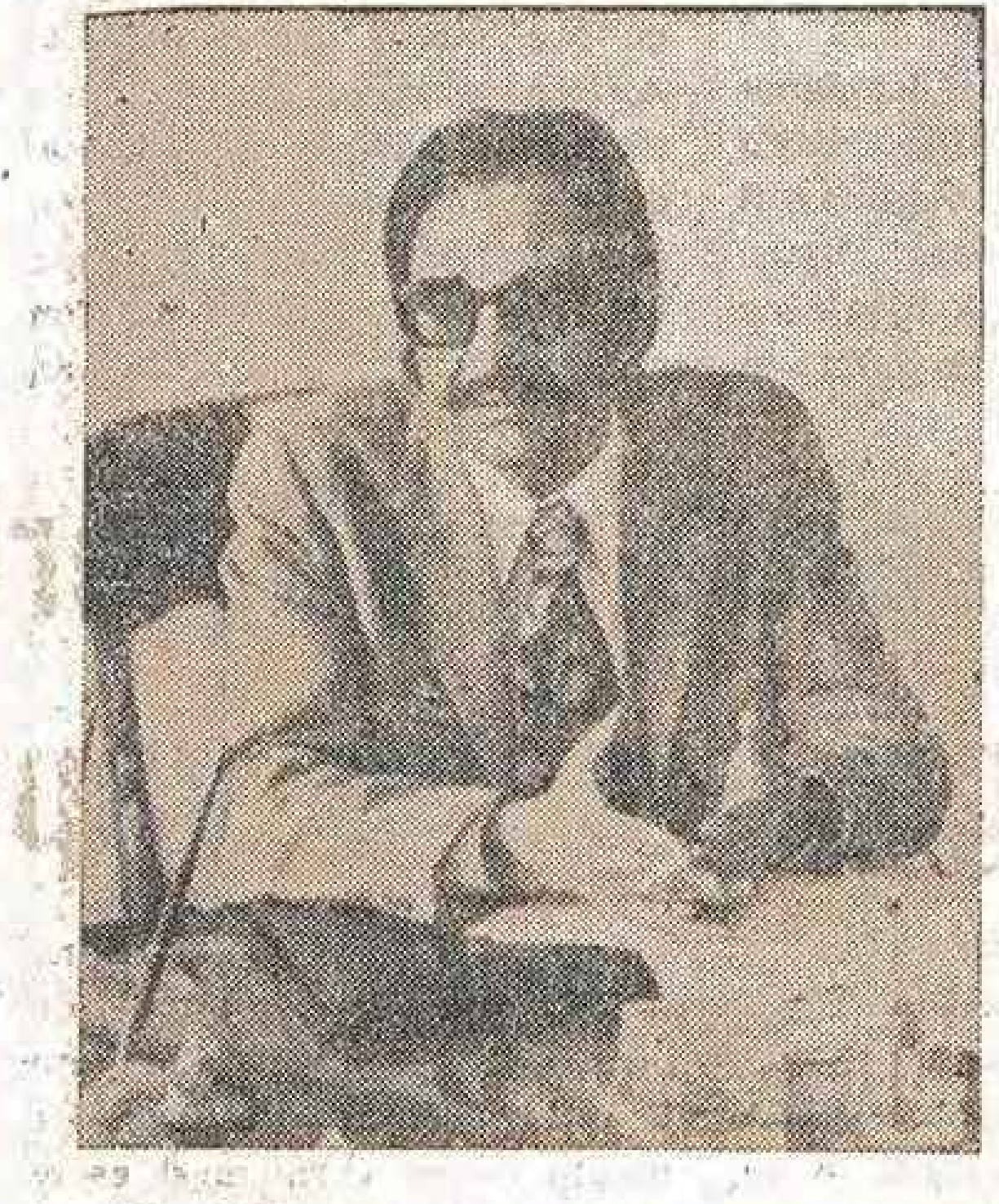

Hüsnü Pulluk 20 yıllık memur. 1750 net maaşı var.

«Hükümet krizi olmayan yıllar da yaşadık. Fiyatlar hiç inmedi»

Hüsnü Pulluk 20 yıllık bir memurdur. Sağlık Müzesinde ayniyat memurluğu yapıyor. 20 Yıllık çalışmasının karşılığında burjuvazinin devleti Hüsnü Pulluk'a 1750 net ücreti uygun görmüştür. İki çocuğu var Hüsnü Pulluk'un ve ayda 800 lira ev kirası veriyor. Günde iki ekmek yeniyor Hüsnü Pulluk'un evinde. Günde beş lira yani. Ayda 150 lira. 800 kira ile birlikte Hüsün Pulluk dört kişlik ailesinin barınmasını ve kuru ekmeğini 950 lira ile karşılıyor. Geri kalan 800 lira ile ise yağını, etini, küçük bebeğin sütünü, mamasını, kendinin, çoluk ve çocuğunun giyimini kuşamını ayakkabısını, sinemasını, gezmesini, çayını şekerini alacak, hastalanınca ilaç parasını denkleştirecek kış günleri kömürünü, odununu temin edecek. Hüsnü Pulluk işte bu bulmacayı çözmeye uğraşıyor. Sessiz, sakin işini yaparak. Dar gelirli, bir emekçinin gerçek kurtuluşunun nerede olduğu sorusunu sorarak ve bu soruya cevap arayarak...

● *Efendi, Dünya'nın her yerinde bu pahalılık var. Okuyor, dinliyoruz. Sonra yalnız ekmek değil ki zam gören. 30 yıllık sigara tiryakisiyim ben. Bir paket sigara içerim günde. 225 Kuruşa çıkardılar onu da. Margarin bulamıyoruz. Sorduğumuzda bakkal cevap bile vermeye tenezzül etmiyor. Kimin nerede yaptığı belli olmayan, damgasız kontrolsüz tereyağının kilosu 35 liradan 80'e çıktı. Bir kilo tatsız tuzsuz teneke peynirine 35 lira istiyorlar. Ne diyeyim: Geçinemiyoruz arkadaş. Katsayıyı ayarlamakla filan olacak iş değil bu. Geçinemiyoruz.*

● *Sorumlular mı? Bence hükümet krizi geliyor başta. Evet, ben iyi biliyorum mesele bu değil. Ama bakkalından, bilyük toptancısına kadar hepsi ağız birliği etmişler, bütün suçu hükümetin olmayışına bağlıyorlar. Ama biz 20 yıllık memuruz beyim, 20 yılda çok «hükümetler» gördük. Hükümet krizi olmayan yıllar yaşadık. Hiç fiyatların indiğini görmedim. Sorumluyu bulmak daha derinlerde aramakla mümkün bence. Arıyoruz zaten. Her emeği ile geçinen gibi ben de, biz de bu sorunun cevabını arıyoruz. Bulacağız da.*

Fikriye Gezci yedi yıldır çalışıyor.

«Boynun büküp borca ekmek istemek kötü şey»

Fikriye Gezci'nin kocası geçen yıl ölmüş. Bir oğlu var lisede okuyor. Yedi yıldır çalışıyor Fikriye Gezci. Taşlıtarlada bir gecekonduda oturuyor. Günde iki ekmek yiyorlar ana oğul. Çoğu zaman borçlu yaşıyor Fikriye Gezci. Oğlunu okutmaya kararlı, ancak bunu nasıl başaracağını «doğrusu bilmiyorum. İstiyorum ama bilmiyorum» diye cevaplıyor. Kirada değil. Bulgaristan'dan göçmen gelmişler.

● *Zammın suçlusu yok efendi. Zammın suçlusu olur mu hiç? Kimse giymez bu ateşten gömleği sırtına. Ama keseleri ni doldururlar fakir fukaranın sırtından. Ekmeğe zam yapılmış. Ekmekle oynamışlar bunlar. Ekmeğimize göz dikmişler. Fakir fukaranın gıdasıdır ekmek. Hem yağ yok, gaz yok, şeker yok. Olanlar ateş pahası.*

● *Fakir fukara semtleridir burası. Taşlıtarlada zenginin işi ne. Sokağın çamurunu, kondunun yıkığını hep burda ara sen. Son zamanlarda işsizlik iyice arttı. Dal gibi delikanlılar boş dolanıyor köşe bucakta. İş yok. Kimse bulamıyor. İşini kaybetmemek için sefilliği göze alıyor insanlar. Herkesin boynu bükük. Borca alış veriş yapıyoruz hepimiz. Buralar işçi evleridir, semtleridir. Her ev en azından günde 10-15-20 liralık ekmek alır evine, onunla doymaya bakar. Boynu bükük borca ekmek istemek kötü şey.*

DİYARBAKIR'DA FAŞİZM LANETLENDİ

(Baştarafı 1. Sayfada) yuvarlanan yerli finans kapital ve onun uzantısı tefeci bezirganlardır.» Dedi ve şöyle devam etti «İşçi sınıfının en önemli meselelerinden birisinin de Milli Mesele olduğunu açıklayan Yusufoğlu, milli meseleyi işçi sınıfı sosyalistlerinin nasıl anlaması ve uygulaması gerektiğini, ayrıca evrensel «ulusların kaderlerini tayin hakkı ilkesinin bilimsel sosyalizmde nasıl yorumlandığını anlattı. Konuşmasını «Başka ulusları ezen bir ulus, kendisi de özgür olamaz» diyerek bitirdi.

Devremci gençliğe yapılan baskıları ve devrimci gençlik örgütlenmesinin ilkelerini anlatan Genç Sosyalistler Birliği Genel Sekreteri Mustafa Satış, önümüzdeki dönemde öğrenci gençliğin yığın örgütleri ni «Sosyalist gençliğin örgütlerini yaratmak zorundayız» dedi. Gençliğin verdiği mücadele o ülkede işçi sınıfı partisinin etkin olması ile emekçi hal kmuhalefetine yararlı olacaktır» dedi.

Son konuşmayı T.S.İ.P. Merkez Yürütme üyesi VELİ GÜRCAN yaptı. Konuşmasına Emperyalist sistemin çöküşünün, sosyalizmin ve halk kurtuluş savaşlarının yükselişinin bir tablosunu çizerek başlayan GÜRCAN mücadelenin üçlü karekterinden, bu mücadelenin başarıya ulaşmasında öncülük, örgüt ve metot meselesinin nasıl anlaşılması gerektiğinden bahsetti. Konuşması boyunca çeşitli faşist baskılardan örnekler verdi. Devrimci gençliğe yapılan saldırıların ve devrimci gençliğin hareketinin bir tahlilini yaparak, «gençliğin verdiği mücadele işçi sınıfı ve emekçi halkımızın verdiği Bağımsızlık - Demokrasi - Sosyalizm kavgasının ayrılmaz bir parçasıdır.» dedi. Son günlerin de hakim sınıfların ve onların siyasal örgütlerinin kopardığı «Milliyetçi Cephe» yaygarasına da değinen Veli Gürcan, «Milliyetçi Cephe, Amerikancılar cephesidir. Halk düşmanları cephesidir. Sömürü ve zulüm cephesidir. Bizim cephemiz Halk Cephesidir. Halk Cephesi devrim cephesidir. Toplumda ne kadar demokrat sınıf, tabaka varsa, hepsinin kendi örgütleriyle katılacağı cephedir. Halk Cephesini yaratma kavgası önümüzde duran en önemli meseledir. Ve Halk Cephesi kan, ter ve göz yaşı ile kurulacaktır.» Dedi.

SIKIYÖNETİM DEMOKRASİYE AYKIRIDIR

(Baştarafı 1. Sayfada) rın düzenledikleri toplantı ve yürüyüşleri yasaklamış, son olarak da Sıkıyönetim eczacıların direnişini engellemiştir. Bütün bunların Kıbrıs olaylarıyla ilgisi nedir?

Kıbrıstan bütün yabancı askerler derhal çekilmelidir. Göstermelik bir şekilde değil, gerçek bir şekilde Türkiye, Yunanistan ve İngiltere ye bağlı bütün yabancı askerler derhal adayı terketmelidir. Ada'da yaşayan iki ayrı topluluk kendi geleceklerini kendileri tayin etmelidir.

Sıkıyönetim kaldırılmalıdır. Halkın demokratik ekonomik taleplerini dile getirmesi engellenmemelidir.

Halkımız silâh değil, iş ve ekmek istiyor.

Bu talepler halkımızın gerçek talepleridir. Bütün ilerici, yurtsever, demokrat güçler, bütün sosyalistler Amerikan askeri «yardım»ının kesilmesini sevinçle karşılamalı, Nato'dan Cento'dan çıkılması, emperyalist ülkelerle yapılmış açık - gizli bütün ikili anlaşmalara son verilmesi, Silâh tekellerinin lehine işliyen silâhlanmadan vazgeçilmesi, bütün kaynakların yatırımlara yöneltilmesi için birlik içinde mücadele etmelidirler. Halkımız silâhlanma değil, iş-ekmek-hürriyet istiyor.

kitle

Sahibi : Mehmet Yücel / Sorumlu Müdür : Orhan Doğançay / *Yönetim Yeri: Çemberlitaş. Piyerloti cad, 37/c İstanbul. Abone Şartları* : yıllık, 50, altı aylık 30 lira. Dış ülkeler için iki katı / Dağıtım : Hür Dağıtım / Dizgi, Murat Matbaacılık Koll. Şti / Baskı : Özgür Gazetecilik ve Matbaacılık İşletmesi / Son baskı tarihi 11 Şubat 1975

Epengle işçileri şimdi de Ankara'da direniyor

Ankara KİTLE Bürosu

Aylardır sürdürmekte oldukları haklı direnişlerini ve isteklerini duyurmak için 28/1/1975 Salı günü Ankara'ya gelen 45 Epengle işçisi Anayasa Mahkemesine, Çalışma Bakanlığına, Yargıtaya ve Meclise gittiler.

Daha sonra yapılan basın toplantısında Tüm - Dokuma - İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Yılmaz Epengle işçilerinin 75 gündür sürdürdükleri direnişin özgürce sendika seçmek için olduğunu, Ankara'ya geliş nedenlerini ve işçilerin Ankara'da yaptıkları temasları açıkladı. Daha sonra Hüseyin Yılmaz netice almadan geri dönmeyeceklerini ve mücadelelerini sürdürmekte kararlı olduklarını belirtti. Bu arada burjuva basınının işçilerin haklı davasına karşı ilgisizliği de yapılan basın toplantısında açığa çıktı.

DEVRİMCİ DOĞU KÜLTÜR
OCAKLARI DAVASI SAVUNMASI

DDKO Davası

KOMAL YAYINLARI

Büyük Boy 37 TL.

Na-ce işçileri sarı sendikaya «dur» dedi

Ankara İstanbul yolu üzerindeki 300 işçinin çalıştığı NA-CE Makina sanayinde geçen dönem DİSK'e bağlı MADEN-İŞ sendikasıyla adı geçen şirket arasında yapılan ve işçinin çıkarlarını belgeleyen toplu iş sözleşmesini uygulamak istemeyen işveren, TÜRK-İŞ'e bağlı TÜRK-METAL'i fabrikasına sokmuş işçilerin büyük çoğunluğunu tehditle, oyunlarla bu sendikaya kaydettirmiştir.

NA-CA işçileri 28 Ocak Salı günü saat 13.00 den itibaren şartelleri indirip çalışmayı durdurmuşlardır. Aynı akşam işçiler toplu halde MADEN-İŞ sendikasına üye kaydı yapmışlardır.